

308412

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ జనవరి నెల 23 తేది శనివారము
ఆ సందనా మ సంచితృ మా ఖ సు ధ్ధ అష్ట మి ర.

No. 275

సంచిక ౨౭౫

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0.8-0 అణా మూత్ర మే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును.

పార్శ్వపురోష్ఠాల బారదోలును. పోట్ల పోగొట్టును.

నవమూలకలచే హిందూ దేవమందు

తయారుచేయబడు మంచినందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషచీటి చూచినిన మోసము గలుగదు.

అమృతంజనము డిపో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు సెట్టిపేడి, చెన్న పట్నం.

అత్తల ఆర్పాటమున కోర్వని కోడండ ప్రలాపము.

1915 సం॥ జనవరి 31 తేది లోపల ఆర్థికా

పంపువారి కుచితము.

మేమిదిరకంలో వైపు స్త్రీకమున ప్రతివటుంబము నంద నుండునటుల పంచివెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల బిల్లును పంపువారి కుచితముగా పంపుదుమని ప్రయోచించి యుంటిమి. బీదసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత ఆర్థికా బిల్లును పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీనాడు ఉచితముగా పంపుదుము. ఈ తరుణమును వృథా చేయవద్దు. బిల్ల పిరూ యుద్ధచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగా పేరును రిజిస్టరు చేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చుల లో 0-10-0 కు పంపుదుము. ఇది మూడు భాగములుగలది. కోడండ ప్రలాపముతోడ యుద్ధచరిత్ర ప్రకటనను, అద్దడు కార్డును పంపగల. అసరికిపు స్త్రీకమును వెలికిదురు చిరుకానూ:— సుపీరియరు వాచ్ కంపెని.

పోస్టువాళ్ళు 167, మదరాస్

లక్ష్మీకర తాంబూల మూత్రలు.

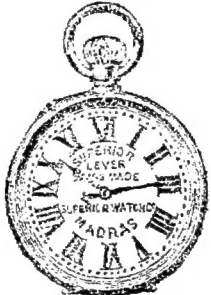
యిందుకన్నూరి, పచ్చకర్నూరము, నంకునపువ్వు, బంగారు పెండీరేవులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులచేతియారు చేయబడినవి గనుక మిక్కిలినువాసన, పరిమిళము, మనోహరముగలిగి యున్నవి. యివి తాంబూలములో గాని, విడిగా గాని 1-2 మాత్రలు పువ్వుకొని అడ్రాము, వాయువు, నణలు, అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జల రోషము, చిన్న బిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని వ్యక్త, నిర్మూలించి నుంచుటయును ఉచితము, భాతుపుష్పిని కలిగించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నవి. స్వజనోపయోగము కొరకు వెల మిగుల తక్కువగా నిర్ణయించ బడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రు 0-4-0. 6 సీసాలు రు 1-4-0. వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

జీర్ణ విజయ గుటికలు:—యివి సమస్త వైద్యములు, పులికేపులు, అశ్మిరము, మలబద్ధము, సిగ్ని ద్వేషము, కడుపు బ్బరము, నొప్పి, వసునము, నోటనీయూరుట, గుండెలమంట, మొదలగువాటిని హరించి మంచిఆకలిని కల్పిం క్కని కలిగించును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రు 0-8-0

వి. కి. ఎ. అందుకో. ఆయుర్వేదసమాజం.

హిందూరు-గుంటూరుజిల్లా

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయలువాచ్.
గొలుసులో నహా ధరి రు 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈగడియారము దనులుమీద మాకంపెని పేరు ఎట్టనిసిరా గో నుడింపబడి యుండును. ఇది కా-మట కండుమై తలబీగ మును, డబ్బులూఫ్ అను గ్లాసు దోమునగలిగి మొరటుపనులకు దగియుండును. పైమూత లో భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి కించి యుండును. సీను నుండి మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియొద్దను జక్కయి ఒకరొక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనుంచి తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ఖర్చుగ గడియార మిదియొకటియేయని యనుభవమున చెలియును ఇదికలు గణక గడియారములు ఖర్చయి మోగ్యతొప్పకముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున కనెముల కొని సంతసింపిరనిన, షేటుమాట తెందుకు? సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టువాళ్ళు నెం167, మదరాస్

కస్తూరి.

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సందికి, బాలింతికోగములకు, వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగ మైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న రియతుగుణుచేతను నకుసర నయములందు దొరకుట చుస్తరము. మా డిపోయిందలి కస్తూరి, యం దితర వజ్రాభరణ తేవియును కేర్పబడెను. ఇంతకురకు మూత్రపు నండి కోనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఠిని కస్తూరిని గొని మోసపోరు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0

ఆదివచ్చికాన లేక జిన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూర ముతో వండ్లు తో ముటవలన చిగులకు గట్టిపడును. చిగుళ్ళ నుండి రక్తము ప్ర వింపకుండును. నోటి దుర్బుధము నేక యుంచును. పండ్లు ముత్యముల వలె తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతంజనము డిపో, } 102, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.
అమృతంజనము డిపో, } 6-7 తంబు సెట్టిపేడి, చెన్నపట్నం.

వేంకటాద్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్యము.

ఆంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము.

ఇందుకు లిగిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇలిపోసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, సంకాంగము. దేశభాషపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులయు, తెగలయు, సంఘములయు, గుణదోషములను గ్రహారణిని వర్ణనాధోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనగా వాయా లోకవృత్తిములను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవికథావజ్ఞి పాంకముగా కృతాను విశ్వానులనెడి రెండు గంధర్వలు ఆకాశ సంచారులై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చట చుట్టట సంపదించునపుడు అయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకముననుండు వస్తువులన్నియు దోషయు మలేకాని గుణైకప్రధానములుగావు. అయినను వానికానికె దగినట్లు గుణమెక్కువగా నుండినట్లయిన గుణవంతులగును; దోషములు మెండుగానండిన దోషవంతులగును. కావున చక్కఁగ పరామర్శించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవిం చెదు మార్గమును వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మాది స్తంభవ్యులముగల పెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0. దీనిని చక్కఁగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చొత్తించి మంచి కాలికోలెందుచేసి యున్నారము.

ఆర్ వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని.

ఆనంగరా నువ్వరాలయము, బ్రాహ్మ్య మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్చనాకాళము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్చనలను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అరిసులభమగు శీతని ప్రతిమూలికనుండియు అర్చనలుదీయు నుపాయములను ఆయుర్వేదముచే లోగసామాన్యమును నివర్తించునట్లు పద్ధతులను, దెలుపు మంచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్చనలు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు లేనినబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణములు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు శేవలానుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునట్లు దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ॥ 2-0-0.

1. మాధవనివాసము.	రూ॥ 8-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ॥ 0-4-0
2. వత్సాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. భేదజ. కల్పము.	" 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శిల్యకంఠము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత.	వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధికారి:-

12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.వి 156, బ్రాహ్మ్య. డి. ఆచార్యుడొక వీధి, ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృకత చందాదారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి నాలుగవాయి రేగింపి యియ్యబడును.

క్యాలండరు.

1915

క్యాలండరు.

యద్ధ విషయములను దెలుపుచు చిత్రముగ నుండును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడుచున్నవి.

అమృతంజనం దివోవారి మాడుకూర్పుముల చుండులను గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-1-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపదము.*

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డబ్బము 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తైలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

ఏ. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

తామరతైలం

వెల డబ్బీ 1-కి 0-6-0 డబ్బము 1-కి 3-8-0

ఇన్ని వోట్ల విక్రయింపబడును. ముగ్గురి కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

పండ్లపొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 డబ్బము 1-కి 1-2-0

అమృతంజనము డి. పో,

10, ప్రేమికోట్ల, పోర్టు, బొంబాయి. నం. 11-7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

* అమృతంజనము ప్రాచ్యదేశ మూలికల సంపుటిచే హిందూ దేశమునందు సిద్ధముచేయబడిన లోక ప్రఖ్యాతమైనదగును. ఇప్పుడు దీనిని తయారగుచున్న క్రొత్తమందుగాను. కవియైదేవులుగా దేశమునందంతటను నాచుకలో నుండి మెచ్చును బొందిన దివ్యామృతము. చక్కములైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోపలి నొప్పులు సయితము శోగలవు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, మరాఠుకర్తకము-మదరాసు ఈస్టు.

ఈ ప్రక్క చిత్రపత్రమునందగు పదునెట్టిన్ని యింకా యితర మైట్టిన్ని బర్మావైజులకు తగు మైనట్లుల ఇమిటేషన్, చక్రసాన, వైసాన, పల్లెకెంపులు, కుచ్చకంపులు, వైక్రాంతములు, రోజాభూలు అను మేలు వైక్రాంతములు, స్పటికములు, పుచ్చేరి గాజుకర్మములు, మంచివనితముచేయించి శోభాయమానముగా తీవరత్నములను మిరియించునట్టి వాటినిన్ని నారువారు కొరుకలు తయారుచేయించి సర్వమేగా పంపించగలము.

ప్రథమమున ఆర్డరుపంపి మేము స్వల్ప లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థకనాముగల సరాలు కర్తవ్యమని దెలిసి కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వదేశపుకానులను గోరువారు ప్రార్థింతులు

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిస్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, చిత్రాన్నములు, చేయుక్తిములుగలదు. 2 భాగముందు ధూరగాయలు పచ్చళ్లు కోరింబిరిలు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండినంటలుచేయుక్తిములుగలదు. వేయెల, శివిర్ పాకమునకు కావలసిన యాదర్శముగలదు. ప్రతియింట నుండతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహా 1-11-0. పగటియందు వేయిన్నొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రహ్వదేశపు పదతియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోలైండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చులతో 8-0-0. ముద్రాసము:-

ప్రొఫ్. వాచ్ అండ్ కంపెనీ

45 మల్లాపా హెలు వీధి మద్రాసు

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సొమ్ము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14)

వలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

బహు వేగముగాను సులభముగాను పోవునటువంటి బలమైన సైకిలు. 59 రూపాయలనుండి అమ్మబడును. క్యాలటాగు కావలసిన వారికి పంపబడును.

వాటన్ అండ్ కంపెనీ,

134, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

స్థానిక వార్తలు.

24-వ తేది ఆదివారము.

హిందూ రజస్వల వివాహశాసన ప్రతిపత్తి, మైలాపూరు ముఠము సా. 4-0

శ్రీకృష్ణస్వామి వారి శివీయాశ్రమములు, మిమోయలహాలి ...

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపక కమిటీ ప్రా. 6-80-8-80. సా. 5-0

25-వ తేది సోమవారము.

ప్రాధేసర్ గిడ్డిపాటి ప్రదర్శనము, నెవేలు హాసు. ప్రా. 7-30

ప్రాధేసర్ గిడ్డిపాటి ప్రసంగము, ఇంజి నీరింగు కాలేజి. సా. 5-30

హిందూ రజస్వల వివాహశాసన పత్తి సభ, ఆండర్సన్ హాలు. సా. 5-30

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపక కమిటీ ప్రా. 8-0-సా. 6-0

రత్నావతి స్మరణనివార్థము జరగునపుడు, రాజధాని కళాశాల సా. 5-30

26-వ తేది మంగళవారము.

ప్రాధేసర్ గిడ్డిపాటి ప్రదర్శనము, నెవేలు హాసు. సా. 4-0

ప్రాధేసర్ గిడ్డిపాటి ప్రసంగము, ఇంజి నీరింగు కాలేజి. సా. 5-30

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజ వ్యవస్థాపక కమిటీ ప్రా. 8-0-సా. 6-0

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు.

మదరాసు కార్పొరేషన్ వారి యెద్దులకుగాను 1915 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 1 వ తేది మొదలు ఒక సంవత్సరము కాలమువరకు, వరిగడ్డి, వులవలు, శనగలు, గోధుమపొట్ట, సప్లయిచేయుటకు పెట్టు కొనబడు టెండర్లను, 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 4-వ తేది గురువారము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు కార్పొరేషన్ ప్రసిడెంటువారు తీసికొనెదరు.

టెండరుఫారములు కావలసినను ఇందువిషయ మయిన యితర సంగతులను తెలిసికొన గోరినను హెల్తు డిపార్టుమెంటు, కన్సల్టేన్సీ సెక్టర్ ఆఫీసు నందు దొరకగలవు.

డబ్లియు. ఆర్. మెక్ డీనాల్డు, M. B; ch. B; B. Hy; D. Ph. హెల్తు ఆఫీసరు.

కార్పొరేషన్ ఆఫ్ మదరాసు, హెల్తు డిపార్టుమెంటు. 19 జనవరి 1915.

వకటన.

తిరువూరు డివిజన్ యిలాకా గోసపేట గ్రామ వాస్తవ్యులు నేరేల్ల వెంకట్రామయ్య కుమారుడు జగ్గయ్య తెలియ చేయున దేమనగా నేనున్నా నా అభివృద్ధి దత్తు కుమారుడు నూరయ్యయన్ను సమష్టిగానుంటూ ఏక భాండాశనం చేయుచూ నా అభివృద్ధి కుటుంబాన్ని బాంధవంతుగా యిప్పటి వరకు భుక్తపర్చు కొనుచుండగా కొందరి చెడు కలహాలకు లోబడి నా అభివృద్ధి కుటుంబం తాలూకు నాపేరనున్న నూరయ్య పేరనున్న, మా యభయం పేరనున్న వున్న దస్తావేజులను మా బాంధవంతు స్వాధీనములోనంది నూరయ్య యిప్పటికి ఎనిమిది దినములక్రిందట మామారు పదిపేనువేల రు 15000-0-0ల విలువ కల వి. తప్పించి తన యిలాకా దాకవద్ద దాచియున్నాడు. అందుకు తగిన గ్రంథం జరప దలచియున్నాను. బాకీదార్లుగాని కవులుదార్లుగాని సదరు నూరయ్యకు ఏమియు నమూనా యియ్యకూడదు. అభివృద్ధి కుటుంబపు మేనేజరుగానుండు నాకుయిచ్చి సరిఅయినరీతి ను పొందవలెను. అట్లుగాక నూరయ్యకు నమూనా యిచ్చినయెడల అందులపట్ల నమూనా యిచ్చినవారు ఫిరించవలసివచ్చును. గోసపేట నేరేల్ల జగ్గయ్యవ్రాలు.

నిమ్మ జాత్యుద్ధారక సంఘము.---బ్రాహ్మణ్యం దలి సంఘ పాతకాలలో రేపు తెల్లవారి 8 గంటలకు బ్రహ్మ ంద స్వామిగారు "అస్థిరత్వము" ను గూర్చి యుపన్యసించెదరు.

చెవిటిమూగల పాఠశాల.---దీని నిమిత్తము చెన్నకట్టణమున నిశిత సమేతము కట్టడమును కొనుటకై యగు సామ్యులో సముభాగమును, రు 20,000లను మించని మొత్తమును, ప్రభుత్వము వారి సంగెదరు.

ఆస్తికోడ్యము సంఘము.---బాట్టిటవును, నుంకు రామసెట్టిపిల్లి, సెల రి రు గృహములు రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కే. వైకుంఠరావు, బి. ఏ. గారు భగవదు పాసనాంతర మాగ్లేయం దాస్తికమతి పరిమార్చును గూర్చిబోధించెదరు.

మదరాసు లిటరరీ సొసైటీ.---ఈ సెల 29-వ తేది సాయంకాలము 6-15 గంటలకు నెవేలుహాసులో, ఆర్కెలాటికల్ డిపార్టుమెంటునకు సంబంధించిన ఎ. ఎన్. లాగర్ టున్ గారు "హాపీయంబలి ప్రధాన కలా విగ్రహాదికము లను గూర్చి యుపన్యసించెదరు. శ్రీ గవర్నరు గారి రగ్రాసనాధి పత్రియు వహించెదరు.

హిందూస్త్రీల లక్ష్మీవిలాస సభ, తిరువల్లి. కే.---ఈ వాదనము 4 గంటలకు, హైకోర్టు వజ్రం, నరసింహయ్యంగారి కొమార్తె, సా. వేదమ్మ (10 సంవత్సర ముల వయసు గల బాలిక), తేరుపిల్లి, రామకృష్ణ విలాస మందిరమందు కాలక్షేప మొనర్చును. స్త్రీలకు మాత్రమే.

రజస్వల వివాహ శాసనము.---దీనికి విశేష మైన తీర్మానముల నామోదింపు నిమిత్తము మైలాపూరు స్నోగిడిగి మంటపములో రేపు సాయంకాలము 4 గంటల కొక ఆహిరంగసభ సమవేశ మగును. డిస్ట్రిక్టు రిజిస్ట్రారు బి. నుబ్బారావు, బి. ఎ., గారి రగ్రాసనాధిపత్రియు వహించెదరు. సానుక్రొకులండిలును విచ్చేయఁ బ్రార్థింతులు.

నటరాజ భక్తజనసభ.---మాళి అవధానము పాపయ్యరుపిల్లి, సెల రి రు గృహములు రేపు సాయంకాల ము 6 గంటలకు, రాయపేట వెస్టీకాలేజి తర్కాపన్యాసకు లగు ఎస్. సచ్చిదానందమపిల్ల, బి. ఏ., ఎల్. జి. గారు దే వాలయములందలి యారాధనను గూర్చి యజుషమున ప్రసంగిం చెదరు గౌ. న్యాయమూర్తి జి. సదాశివయ్యగారి రగ్రాస నాధిపత్రియు వహించెదరు.

ఆంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము ప్రెసిడెన్సీకా లేజి.---కీర్తిశేఖరులైన శ్రీమహామహోపాధ్యాయ కొక్కొండ వేంకటరత్నము పంతులవారి శాశ్వతజ్ఞాపకవిష్ణు ము సెలకోల్పుటకయి తగినయేర్పాటులకై తేయుటకు ఈ సెల 25-వ తేది సోమవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలరాజధాని కళాశాలాభవనమున నొకసభ జరుపబడును. ఆంధ్ర తెల్లరు తప్పకవిచ్చేయ బ్రార్థింతులు.

భాగవత ప్రసంగములు.---ఆర్యభర్త ప్రభువన సభవారి యాజమాన్యముక్రింద పచ్చయప్పకళాశాలకు సంబంధించిన బ్రహ్మశ్రీ, పండిత ఎమ్. లక్ష్మణ నూరిగారు ప్రత్యదివారమును తెల్లవారి 8-గంటలకు సావకాదుపేట, ప్రాన్సెస్ యూనియన్ స్కూలు హాలులో భాగవత దశమస్కంధము నందలి విషయములను గూర్చి ప్రసంగిం చుటకు మరల నారంభించెదరు ప్రారంభ ప్రసంగము కుచేలో పాఖ్యానమును గూర్చి రేపు జరగును.

దక్షిణహిందూదేశ క్రైస్తవ పురోహితముహూర్తసభ.---ఇట్టి సభల కిదియే యారంభము. ఈసభమి మోరియలు హాలులో జనవరి 25 వ తేది సోమవారము మొదలు 30 వ తేది శనివారమువఱకును ప్రాతఃకాలము 8 గంటలకు సమవేశమగును. ఇండియన్ చర్చియొక్క మోగక్షేమములకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును. వానికి సంబంధించిన తీర్మానముల విషయమై ప్రతినిధులకేకాని యన్యకులకు స్వాతంత్ర్యములేదు. 10 మిషనులకు సంబంధించి 50 మంది ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. ఈసభ నేర్పాట్ల చేసినరెండో కాక్రీ జే. లాజర్స్ గారాసభాంతి మగ్రాసనాధి పత్రియు వహించెదరు.

వృత్తాంతములు.

ఆగ్రాఖాగారిత్వం.---రేడి ఆరిమాగారు కర్పూలా యాత్రకు వెళ్లియుండిరి. యధమారంభమైన తరువాత చిర కాలమునండి యామెసమాచారము తెలియవలెనను. ఇపు డామె న్యూహేమ్మరాచేరిట్లు తెలియవచ్చుచున్నది; వచ్చెడి వారము బొంబాయిచేరును.

గ్రేటుబ్రిటన్ నెందుకు యుద్ధమునెయుచున్నది? ఈపేరతో నొక చిన్నపాత్రిక మేస్సెంజర్ చేంబర్ ఆఫ్ కామెన్సువారిచే ప్రకటింపబడెను. దెంగాల్ చేంబర్ ఆఫ్ కామెన్సువారి ప్రతిపాదనను ననుసరించి దెంగాలుప్రభుత్వము వారు దానిని దెంగాల్లోనికిని హిందీలోనికిని తర్జుమాచేయించిరి. ఈత్రులు కట్టణమందలియు రాష్ట్రమందలియు ప్రజలకు పంచిపెట్టఁ బడును.

యునైటెడ్ ప్రావిన్సెస్ ప్రావిన్సియల్ కాన్ఫరెన్సు.---ఇది శీఘ్రకాలములోనే సమవేశము కాగలదు. ఆలహాబాదు డిస్ట్రిక్టు కాన్ గ్రెస్ కమిటీవాడు, పీట్లుఅస్సాన్ సియేషనువారును, లక్నో కాన్ గ్రెస్ కమిటీవారును, ఆనిలి సెంటి దొరసానిగారి నగ్రాసనాధిపత్రియు వహించఁగోరువలయునని ప్రతిపాదించుచున్నారు.

సర్ అనుతోష్ ముకర్జీగారు.---రాజప్రతినిధిగా ర కార్యనిర్వాహక సభలో లామెంబరుగానున్న సర్ ఆలీ ఇమామ్ గారి యద్యోగకాల పరిమితి యెహోయినందున, సర్ హర్ కోర్టుగారిని బర్మాకు బదలాయించిన సందర్భమును పురస్కరించుకొని సర్ అనుతోష్ ముకర్జీగారికి విద్యాభ్యా విషయముల నప్పగింపవచ్చునని 'ఇండియన్ ఎంపైర్' పత్రికకు శ్రీశ్రీ యుపవిలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

సూరత్తు జిల్లాజడ్జివదలి.---సూరత్తునందలి గోపీపు గనా ప్రభుత్వదగు మనిషియొకడొకప్పుడు సూరత్తుజిల్లా జడ్జివదలిని యథాప్రకార మింకమీదఁబడఁ యూరోపియను లకై యొసంగవలయునని వివిధ కారణములను చూపుచు బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి కిట్టి పెట్టుకొనియున్నారు. ఆయర్ల యాలోచింపబడు నిమిత్తము ప్రభుత్వమువారి యుట పెట్ట బడునని యాయన కీడును జవాబు వచ్చెను.

జపానువారి యుద్ధవార్త.---టోక్యోనుండి సెంట్రిల్ న్యూస్ వారు పంపిన వర్తమానములో విట్లు చెప్పబడి యున్నది:---మిత్రమండలివారు జర్మనులచే నోడింపబడిన యెడలమాత్రమే జపానుదేశ మైకోపారణరంగమున ప్రవేశించును; తాను స్వస్థమున తలఁపనితలంపుగా మరల బెదరింపఁ బడినను ప్రవేశించును. జపాన్ సైనికులు తమ చక్రవర్తినిమిత్ర మును దేశము నిమిత్తము పోరాడుదురేకాని, యితర దేశము వారి నిమిత్తము యుద్ధమునముట్లకై యద్దేశియ్యబడుట కిష్ట పడదు.

పిక్ యాదార్యము.---మాఆంధ్రగిర్వాణ విద్యాలయమునందు చదువుకొను విద్యార్థుల భోజనవసతికై గుండు గొలను వాస్తవ్యులు మ||రా||రా||శ్రీ మావునేటి సోమరాజు గారును భోగరాజు కొండదరామయ్య గారును రెండువేల రూపాయలు వెచ్చిపెట్టి సత్తముకట్టుటకై యేర్పాటుచేసి పని ప్రారంభమునకై రు. 410-0-0 ల నిచ్చియున్నారని తెల్పుటకెంతయు సంతసించుచున్నాము. వీరి యాదార్యము విద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల కెంతయు సత్సహదాయక ముగ నుండుటయే గాక ధర్మబుద్ధిలవారల కిది లక్ష్యభూత ముగను కూడ నుండునని నమ్ముచున్నాము. అర తల్లాప్రగడ సూర్యశారాయణరావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

శిశు ప్రమాదము.---మొన్న సాయంకాల మారుగంటలకు బాట్టిటవును త్తరభాగమందలి ముంగళ్యయొద్ద బండికి కట్టబడియున్న యొకగుఱుము చేదనో చూచి బెడరి పరుగెత్తెను. ఆ గుఱువుబండి యొకచేదబడిమీదఁబడి, గుఱు మును బండియు రెండును ప్రక్కనున్న యొక కాన్ ప్రిడిటును పడఁగొట్టి యతనిమీదఁపడెను. దారి పోవువారినికి తోడు పడి తలదీసిరి. ఆపస్తూర కావసలోనున్న యా కానిష్టేబిలు మొట్టమొదట పోలీసుస్టేషనునకును తరువాత నానుపత్రికిని తీసికొని పోయెడను.

జూబులు

(యజ్ఞమును గురించిన యుక్త ప్రశ్నోత్తరము లింతటితో నాపుచున్నాము. - సం.)

గంటార యజ్ఞం

అయ్యా,

యజ్ఞ విధానంబు గుండెలుబద్దలై పోతాయి. ఇది కలికాలం. పాపకాలం. ఎక్కడో గర్భకాలం ఆవృతం, ఆశేవతలు, అగ్ని యెగిరిపోయినాయి. ఆకాలంలో ఆవులు పులవైతిక సర్ప చేత, పశువును పిలవడము, అదిరావడము, వారికావలసిన "పం" తీసుకోవడము, మరలదానిని పుష్కలముగా నుండుటలు చేయడం జరిగెదట! ఈకాలంలో అగ్ని బరుగుతాయి! అలాంటికి అందరకు సమృతమే! ఇకజురగ బోయే యజ్ఞవిధానం చెప్తున్నాం. మూడు మేకలట! ముందు మేకనుతెచ్చి, గుంజు కడతారు. కొన్నియంత్రాలు చువుతారు. తరువాత కుమ్మరవాడు ఆమేకనుతెచ్చి, నవ రెండ్రాలు మూస్తారు. పాపమేక కడుపుబ్బన. అంతట కడలక, పొట్టను ఊరగేసి గుడ్డికమలకొట్టి, ప్రాణంబీస్తారట! ఇదంతా ఒకగంట పడుతుంది. నేను నేనుక చెబువాడలో మానేసు.

తరువాత ప్రాహ్మణ్యము స్నానంచేసి, బహుశుడిగా, మడిపిస్తామిధారిని, చచ్చిన ఆ సాధుమేకను తాకి, కత్తితో పొట్టచీల్చి, "వక" అనుమాంసమును తీస్తారు. తక్కినదానిని పారవేస్తారు. కత్తితో ఆమాంసమును హోమముచేస్తారు. కత్తితో కేలివమాంసమును కొందరు కీర్తికరింతురట! ఇది కథ! ఈపనికి అన్నకాంతిచేస్తారు. యజ్ఞంకాకమునుపే, దాని ఫలం, రహితలంతా అనుభవించుచున్నారు. ప్రతిత్యం వ్వం తప్పకుండా యున్నది. రహితలు వైరు పాడేపోయినాయిని లబ్ధున కొట్టుకొనుచున్నారు. యజ్ఞవిధానంబూస్తే ఎవరి చూపుయం మంటుండకుండా? ఎంతటి విద్యావంతులు, ఎంతటి జ్ఞానవంతులు, ఎంతటి వయోవంతులు, కస్తారు! ఏదీ వారియ? ఆసాధుప్రాణిని హింసించుటమాచి యెట్లా యూరకుండురు? ఎక్కడివిద్య! ఎక్కడిజ్ఞానము? ఎక్కడి కయస్సు? ఎంత ఘోరము! ఎంతబాలికరము! ఆప్రాణియెంత నిలించెనోగదా! ఎంతబాధ! ఎంతనంకటము! ఎంతక్షయము! ఎంతక్రమ! ఎంతకన్నకొనెనోగదా! ఆశీర్వాదతరపున వాడియ. వ్యాయతేత్రులకేరా! గుంటూరు బీడేపోయినదా? రా బోవు ముని సి పల్ యెక్కలక కడ్డము కచ్చునదికొందరు యోచించిరా? అందరూ దయదాక్షిణ్యములు లేనివారేనా? ఈకాలంలో యిట్టివహింస చేయరాదని నిషేధకరణములు నూపి యిప్పటికైనా ఆపరాదా? నేను ఒకనాడు కాకున్న పాపయాజులుగారితో ప్రసంగించితిని. మామతంయిది. దీనికేమంటారు అని అన్నారు. వైకృత, వికృత వైకృతములు లేదసమృతమైన వంతులుకావా? వారినిధమగు మాతృకు ఒప్పురే! ఎవోపనిచేసేది. ఇది నావతం. అంటే సరేనా? అయితేచెప్పేవారెవరు? ఉత్తరాదిని వల్లభాచారి మతంకడ్డ. అందువల్లభాచారం చేస్తే తప్పకాదట! కృష్ణలీలను బట్టి ఆమతం పుట్టిందట! అయితే దానిని ప్రోత్సహించే ములసినదేనా? కాస్తములు సారాయితాగుతారు. మాంసం తింటారు. అయితే అదిమంచిదేనా? ఇదేమామతం అంటారు ఇదెక్కడిమతం? ధర్మం? ఉనిర్దయత్వం, ఈకనత్వం, యాహింస, ఇదెక్కడిమతం బాబూ! చూడలేము. చూడలేము! ఇటువంటిగతుండకే ఒకచట్టముండన పాగుండును. అప్పుడు కనుకు. అంతరకు యా వారుకర్మ ఆగదు. ఆగదు.

పురవారి.

II

యజ్ఞ సమయమందు పశువధచేసి హోమము చేయువాడుక యిప్పుడేకవోట్ల వ్యాపించి యున్నది. ఈ దుష్ట పద్ధతిని మహిధరుడను శాస్త్రయుడు వ్యాపించ తీసియున్నాడని విద్యాంసు లనేకులు వ్రాసియున్నారు. నేడమందు హింస మహాపాతక మని చెప్పబడి యున్నది. వైదిక గ్రంథము లన్నియు ప్రాణివధ సరకపోతునని బోధించుచున్నవి. మహిధరాని శాస్త్రయులు "యజ్ఞాం పశుః సృష్టే" ఇత్యాది శ్లోకములు రచించి ధర్మశాస్త్రములలో ప్రక్షిప్తములు చేసి యున్నవారు. ఈ దాహరణముగా "నియుక్తస్థు యథా వ్యాయం యో మాంసం నాస్తి మానవః" స్మృత్యై పశుతాం యాలి సంభవా నేకవింశతి" అనగా, మధుసూక్తునుందు మాంసమును తినినవాడు 21-సారి పశుజన్మము తెత్తునని చెప్పబడి యున్నది. ఒక్క పశువధయే కాదు. నర మేధ మను చేరుక మనమైనధ చేయు గర్భభాగ్య నామాంతర మన గాడిచేక చంపియు యజ్ఞముచేయుచున్నారు. (అగ్ని

ర్యా ఆశ్వం - ఆజ్యంమేధా-అన్నంహి గౌః" ఇత్యాదిగ ప్రాహ్మణ్య గ్రంథములందు, ఘృతము అన్నము మొదలగు వాని హవనము చేయుటకు అశ్వమేధ గోమేధము లని స్పష్టముగ చెప్పబడి యున్నది. మహిధరుడు శాస్త్రయుడు గనుక యజ్ఞములందు మైథునకర్మను మధ్యపానమును మాంస భక్షణమును విధించియున్నవాడు. "సాత్రామజ్యాం సురాం పిబేత్-ప్రాక్షితం భక్షయేత్ మాంసం" ఇత్యాదులు ప్రక్షిప్తములు చేసి యున్న వాడు. ఇది నేడ విరోధము గనుక భారతమందు "సురామత్యాః పశోర్యాంసంవ్యభా తీనాం బలిస్తథా ఘృతైః ప్రవర్తితంబుష్టేనైత త్వేదేషుక ధ్యతే" యని చెప్పబడినది. యాగములందు జంతుహింస చేయుట విధియైనవో "ఇతస్తతః సాపితం యజ్జలం తన్నపతే దితి" జంతునోనిపసర్వేయం రితితస్యాః ప్రమోజరణి అనగా యజ్ఞకాలంలో నీరును సర్పాదిజంతువులును ప్రవేశింపకుండ మేఖల నిర్మించవలయుననియు, "పిశేలికాదిజంతునాం వార తాయ కుశస్థితిః" యజ్ఞకాలామాప్తవాది కల్పించ నుధియధి యా" అనగా చీమలు ముగ్గుగు జంతువులు యజ్ఞకుండమందు పడకుండనుండుటకై చుట్టును కుశస్థాపనము అథాత్ దర్శన (పరిశ్రుణముల) నుంచవలయునని విధించియుండురా? యజ్ఞ సమయము "కృమివోషవివర్జితా" ఇత్యాదిగ చెబుతుంటున్న గుంటుకరహితములుగానుండవలెనని చెప్పబడినది యజ్ఞ మందు హవనముచేయుద్రవ్యములు పుష్టికారకములు మిష్టపదార్థములు సుగంధద్రవ్యములు రోగకారక పదార్థములని నాలు విధములు. ఇవి ఋతుభేదములనుబట్టి "తైత్తిరీయతాతీనవతంగ ద్రావణజ్వాల కంకోలనితాధిచీదా" ఇత్యాదిగా వివిధ పదార్థములు చెప్పబడియున్నవి. గాని మాంసమును హవనము చేయుమని సత్యవైదిక గ్రంథములం దెచ్చటను చెప్పియుండ లేక. పవిత్రముగు యజ్ఞ మం ద ప వి త్ర మ గు మాంసాదు లు ప యోగిం ప వ ల యు న ని ఈశ్వరోపజే శమగువేదవాణి విధించననుటకంటె మూఢమును మహాపాతక మును జేరోట్టిగలదా? అధ్వరకృష్ణమునకు హింసయుని సా యజ్ఞభావ్యమును, నిఘంటువును ప్రసిద్ధమైయున్నది. ఒక విద్యాంసుడిట్లు చెప్పియున్నాడు "యైర్వైదికైశ్చబలయే నర కోన్మృణాని హింసాకరాణి బలిదానమయానియత్సత్" విస్తారి తాని వికృతానిత ఏవసర్వే తంత్రాదయోపి పరిహేయతయా వివేచ్యా" బలిదానము నరకపోతునని స్పష్టముగ చెప్పబడి యున్నది. "యస్యశాస్త్రే స్యయప్రజ్ఞా శాస్త్రం తస్యకోటి క్షే" యనునట్లు ప్రజ్ఞావిహీనులను మత్తిధ్రువులగువారికి శాస్త్రమువలన సత్యమెట్లు తెలియును? సమస్తవైదికగ్రంథము లందు "ఆత్మతత్వస్వరూపేషా-సర్వభృత్సర్వదా సర్వభూ తానాం ఆభిద్రోహ మహింసాత్ సర్వభూతాన" యని సంపూర్ణ జగత్తునందు దయగలిగియుండవలెనని బోధింపబడు చుండగా పశువధజేయుట యజ్ఞమనితలంచు పాపయాజులరా? పశువధచేయుట రాక్షసకృత్యముగాని సర్వభూ తక్షిణకర్మకా దని నిర్ధాంతును.

ఆర్య-నారాయణమూర్తి

III

అయ్యా, 19-1-15 క తేదిగల తమ శ్మయమాల్యవైన దినపత్రిక యందు వైకృత క్రంద ప్రచురింపబడిన వేదాంతము గారి యుత్త రమునుజదివెతిని. వారుజెప్పినట్లు ఇరువదియవ శతాబ్దమున మతము పేరిటజంతు హింసజరుగుట దేశభివృద్ధికి భంగకరము. విద్యాధికులు పేల్కొని చురుకగ పనిచేసినయడల వైష్ణవకు యజ్ఞముతో సమాపించి కేంద్రియంబెడిది. ఏమి మొగమాట యోగాని జాతరసమయమందు కొందరు తీసికొన్న శ్రద్ధ యా మారుపయోగంబ లేదనమాట మాత్రము నిశ్చయము. హింస కూడదని గంధీరముగ బోధించినవారలలో ప్రాముఖ్యము యజ్ఞకర్తగారి కుమారుడు లింగన సోమయాజులవారే. కాని వేదాంతముగారు వారినిగూర్చి వ్రాసినది కొంచెము కఠినముగా క్లాపించును. గాత్రకబుర్లు నిజమయినవో, ఆయనయే యీ ప్రయత్నమును నిరుత్సాహ పరచినటుల తెలియుచున్నది. ఆయన చివరగోజులలో ఇందువిషయమై యేమయ్యబోకృత్యము కలుగజేసికొనక, తనయంతరాత్మ బోధనల ననుసరించి విడిగ నుండినవో వేదాంతముగారు వ్రాసిన వాక్యముల కెడమాయ పిలువబడినది. ఏది యెటులున్నను స్వగ్రామముగు గుంటూరులో భజనోత్సాహభిరక్త బహులలో కొట్టుకొట్టునకును యజ్ఞకర్తగారు యజ్ఞము ముందరతిరుగక యుండిన సన్నివిధ ములను సమంజసముగ నుండెడిది. ఇరువదిరోజులనకున్నది. యారురోజులకు ప్రవచనంబులు యజ్ఞకర్త వందనములు దినము లధికమయినకొలదిని వేదాంతముగారు వ్రాసినటుల

పురపారి శుభ్రతకు భంగకరముగా నుండవచ్చును. అగ్రహార మున కంతకును నీచీవనకులగు కోనేరు ప్రల్లవెరువుల నీరు స చేల కొండెడి ప్రేక్షకులు వచ్చి యుండునని శ్రద్ధ ము కా విం చె ద ర ను ట నిక్కము. ఇట్టి యి బృం దు లు జరుగకుండ యాపుడల చే యు వా రె వ రు? కాన, ఎంత కొలది దిన ము ల లో ము గిం చి న సంతపుర పారిశు ధ్యమునకు శ్రేయస్కరము. ఈ యజ్ఞమును తిలకించి స్థియిందు లో యనివార్యముగు జంతు హింసకన్నులార గాంచి యట్టి కార్యములయెడ విముఖులైంది. ప్రేక్షకులు మొదలగువారికి నేయ యుదయించి యిట్టి వ్యర్థపు బాహ్యకర్మలు ఇకముందు జరుగకుండ నటులను యెటులగానియెడల పిష్టపశువుతో యజ్ఞములను పరిసమాప్తి జేందియటకు సర్వయశ్శములు జేయునటుల కరణామయడగు ఈశ్వరుడవారిని పురికొల్పి గాక! కర్మ యన నేమియో సరియగు యగ్ధము తెలిసికొని ప్రతిమనుజుడును మనః పరిపాకముతో గూడిన నిష్కామ్య కర్మల నాచరించి మాతృభూమిని అభివృద్ధికి తెచ్చి నిజమగు యజ్ఞము నాచరించి ధన్యుడగును గాక! ఎవరు తమ విధ్యుక్త ధర్మముల నాచరించెదరో వారికే స్వర్గ సౌఖ్యములు కలుగున నియు తదితరులకు ముక్తిలేదనియో ప్రజలు గ్రహించెదరుగా? పరాశురుడు.

IV

ఆంధ్రమహాజనసభ.

అయ్యా, దినములు పరుగులెత్తుచున్నవి. మాసములు వడిచడిచడ చుచున్నవి మొన్న మొన్ననే జరిగినట్లువోచుచున్న ఏప్రియల్ మాసము సమీపించినది. ఆంధ్రమహాజనసభ మరలగూడుటకు మధ్యరెండు నెలలు మాత్రమే యున్నవి. అవిగూడ కన్నులు చూసి తెరచునంతలో జరిగిపోవునటుటకు సంజేహ మేమున్నది? నిరుడు తీర్మానించుకొనిన, తీర్మానములలో నెన్నిటి నెంతవరకు మన మాచరణకు దెచ్చినామో? అను ప్రశ్నయ టుండ నాలోచింపవలసిన విషయములు రెండున్నవి వాని నీక్రింద బొండుపరచుచున్నాను. అవిషయముల గూర్చి చెప్పెదలు తమయభిప్రాయముల దెలుపువారికులు.

1. యగ్ధమారంభము అయిదు నెలలయిపోయింది. మన పరిశ్రమల సభివృద్ధి పరచుకొనవలసిన సమయము వచ్చి నది. కనక మనయాంధ్ర మహాజనసభతోగూడ, ప్రత్యేకముగ, పరిశ్రామికసభను డెట్టవలయును. సంఘ సంస్కరణమునకు గూడ వీనితో సరిగపలమిచ్చి, ప్రత్యేక సంఘసంస్కరణ సభనుగూడ జరిపింపవలయును. ఇన్ని సభలును అప్పుడే జరిగి తీరవలయును. ఏలయన్న అప్పుడున్నంత యుత్సాహ మాంధ్ర మహాజనలకు మరియెప్పుడు నుండదు.

ప్రోత్సాహమే సకలార్యమయలకును మూలము - 2 ఇక రెండవవిషయము మాయూలగా, స్పీకరునెల వులలో నుంచుటయా? మానటయా? అప్పటి కేన్మాన్లు గాని, కచ్చేరీలుగాని మాయబద్ధవుగాన- చాలవంది నచ్చు టకు కష్టముగనుండును. అదియుంగాక వైజెప్పిన రెండుసభ లునుగూడ గలుపుకొనినవో నానెలవులు బోత్రిగా చాలనే చాలవుగాన, తేదీని మార్చుకొనిన బాగుండును.

ఈ వైవిధ్యముల గూర్చి యాలోచింతురుగాక! బరంపురం, మద్దూరు సూర్యనారాయణరావు.

V

శ్రీ బ్రహ్మపురాంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజము.

అయ్యా, మాయూరిలోని వైన జెప్పిన సమాజము సుమారుదు సందత్సరముల క్రిందట, యప్పుడు మద్రాసులో, యమ్. బి. సి. యమ్, క్లాసు జడవుచున్న శ్రీయుత పోచిరాజు రాజే శ్వరరావు గారిచే స్థాపింపబడినది. ఈ సమాజ పుస్తకభాండా గారము, గ్రంథముల సభ్యులొను, రాబడిలోను, ఆంధ్రదేశ మున గల భాండాగారములలో ద్వితీయస్థానమందినది. దీనిని మించునదొక్క వీరేశలింగ పుస్తకభాండాగారము మాత్రమే. దీనికి కారణము, ఈ సమాజము కేవలంధ్ర గ్రంథములను మాత్రమే గలిగియున్నది. అయినప్పటికిని, మాసమాజ మేయాటంకమును లేక సుమారు రెండ్రునుండి నిర్విఘ్నముగ తన పనిని సాగించుకొను చున్నది దీనిగూర్చి, దివ్యకర్ణ తిరుపతి శాస్త్రిగారు పోలవరం జమిందారుగారు, బుర్రాశేషగిరిరావుగారు చిలకమర్రి లక్ష్మీ నరసింహముగారు, కందుకూరి వీరేశలింగము పంతులుగారు మున్నగు ననేక ఆంధ్రనాయకులు సదభిప్రాయముల నొసంగి యున్నారు. ఈ సమాజము వయస్సు అయిదేండ్లయినను, చేయుచున్న పని జ్ఞానాపాత్రముగా నున్నది ముఖ్యముగా స్త్రీలకిండ్లకు పుస్తకములను పంపుచున్నది.

22-వ తేదీ యువయమున ప్రాశ్నెసరుగారు ఏభవన్
రోము పట్టణముల వివరములను ప్రదర్శించుచు నాపర్యంతం
చిరి. యూరోపులోని మరి ఏపట్టణమునుగూడ ఏభవన్ వలె
హిందూదేశీయులకు సంక్రృష్టికరముగ నుండనేరదు. ప్రాచీను
లగు ఎఫ్రియనులు హిందూదేశీయుల సౌమ్యతను కలిగి యం
డుటయే గాక భావ వైచిత్ర్యములనుగూడ వానికి నమ్మేళ్లని
మెనరించిరి. సౌమ్యమును దీర్ఘదర్శిత్యమునుగూడ వారిజీత
ములు శ్రోత్రీకరించుచున్నవి. పట్టణ మధ్యమున నున్న యొక
గుట్టవీధి ముఖ్యములగు కార్యాలయములు నిర్మింపఁ బడినవి.
అచటనుండి చూచిన పట్టణమంతయును కనఁబడును. ఉన్నత
ప్రదేశములు త్రైమభావముల కుచి సాధనములు గాననే పెరి
కిల్లెరి ఆసిఫోటలు మున్నగువా రాండ్రదేశీయులు నిర్ధారణచేసిరి.
అని ప్రాశ్నెసరుగారు నడిచిరి. ఆస్థిక విజ్ఞానోత్తమా దగ్గు
ములను ప్రజలకు కలిగించుట కాదేశమందలి గొప్ప గొప్ప
దేశ శిలములును ద్రవీపురుషులైవతియులును సహకారు
లయ్యిలో గూడ నాయన వివరించిరి. సముద్రతీరంబు
నిర్మాణము కల్పకకా కాలేంద్యరికము మాత్రమే
గాదు. ఉత్తమ భావములను తెలుపుట కవిచిహ్నము
లు. దీర్ఘాలోచనమనకున్నత పరిజ్ఞానమునకు నున్నతస్థానము
తే ముఖ్యములు. సముద్ర పరిపరిస్థానము లభించుటగూడ
సద్భావమునకును ఆచరణమునకునుగూడ ప్రోత్సాహకరమై
యున్నది. ఏభవన్వారి యాదర్శములకును రోమువారి యా
దర్శములకును భేదముకలదు. రోములో చక్రవర్తుల ప్రభు
వులు మున్నగువారి సౌఖ్యమే ప్రధానముగ భావింపబడినది.
సాధములను నుద్యానవనములను వారేయునభవించుచున్నారు.
రోమునలు వ్యవసాయక జీవనము నలవారు. వారు దేశముల
జేన్మించువారు వారివైశ్యములలో నన్నిచ్చుటలవారునుగా
గూడనుండిరి. రోము లొకనిధుగుముకికాల్పలపద్ధతినిర్మిం
చిరి. అది ఇప్పుటికినిగూడ వాడుకలోనున్నది. వారు ఆర్థిక
తరు విలక్షణముగు సాంక్రమికతకు తోరదార్హ్యమునుగూర్చిన
భావములు వారికి కలుగుటచేతనే వారి వివాసనమనకు
కారణమేనది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ జనవరి నెల 23 వ తేదీ

శనివారము.

నగర స్త్రీ సమాజములు.

పెంట్లకు ప్రభిగారు ఈనగరమునను, విల్లింగడను ప్రభిగారు బొంబాయిలోను, ఇటీవల జరిగిన స్త్రీ సమాజోత్సవముల సందర్భమున సభ్యత్వ వహించి భర్తలు రాజకీయాదిక సర్వ హైంద ఘోష్య మములకట్ల నాసక్తిజూపుచుండు భార్యలు సాంఘికాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నారనుటను తేటతెల్లముగా మనదేశమునకు బోధించిరి. ఇట్టి సమావేశములచే మననారీత్యములకును నొకవిధముగా సాంఘిక సేవాదర్శము స్ఫురింపవచ్చుననుటకు సందేహములేదు గాని ఈనగరపు స్త్రీల సమాజమునకును బొంబాయిలోని స్త్రీల సమాజమునకును గల విభేదములను కొంతకు కొంత నిరూపించినచో నీనగర ప్రముఖులకు కొంచెము సంగతి సందర్భములు విశేషములుకాగలవను తలంపుతో నట్లుచేయుచున్నాము. ఈనగరములోని సమాజమునకును, దానికి రీక్రియేషను క్లబ్బునకు, బొంబాయి యందలి సమాజమునకును చెంటికిని ఆంగ్లమహిళలసంబంధము గలదు. బారిసానుభూతి యవసరమునుటకు వయసు వారు పాశ్చాత్య నాగరక ప్రపంచమునకు జేరినవారు. అభివృద్ధిలోనుండు జాతులలో బుట్టినవారు. ఇక్కడికి వచ్చువా రందులో సాధారణముగా విద్యావతులు. అట్టివారి సప్రకృష్టమైన చూచుటచేతను వారిమాటలను వినుటచేతను మన స్త్రీలకును ఉదాత్తాదర్శములయొడకు దృష్టి మరలవచ్చుననుమాట సత్యదూరముకాదు. కాని వారి జోక్య మొత్తవరకు నుండుట సమాజముల యాకాంక్షమునకు నుపయోగకరమనుటకుమానగరపు క్లబ్బును బొంబాయి సమాజమును బోల్చి చూచుకొనవలసి యున్నది. బొంబాయి క్లబ్బులో సభ్యురాంధ్రు ఆంగ్లము లేరు. సామాజికులును సమాజ నిర్వాహకులును అందరు హైందవ స్త్రీలే. ఆంగ్ల స్త్రీలు అప్పుడప్పుడు ప్రేక్షకులరీతిని వచ్చుచు పోవుచు సభ్యురాంధ్రతో కలసిమెలసి ప్రవర్తించుచు తమసానుభూతిచే సాయమొనర్చుచుండురు. ఇక్కడి సమాజములో హైందవులును సాంగ్లమును ఎల్లరును సభ్యులు. ముఖ్యకార్యనిర్వాహకు లాంగ్లము, బొంబాయి స్త్రీ సమాజమున కార్యపరత్వము కన్పించుచున్నది. ఈనగరపు క్లబ్బులో నాట పాటలు కాన్పించుచున్నవి. తమకంటె వెక్కువ దృష్టావారను దురభిప్రాయముతో హైందవస్త్రీ లిచ్చట సంపూర్ణముగా పాశ్చాత్యుల ఆటలను మర్యాదలను అలనడచేసికొనుటయందును వారిని సంతృప్తిపరచుటయందును కాలమును గడిపుచున్నారు. అవిధముగా వట్టివ్యయపరత్వమును బట్టుచున్నారు. తాము కొంత విద్యావతులయి నాగరకము కన్పించుటకు అవిద్యను ఆనాగరకమును తప్పు నోదరీమణుల నిమిత్త మెట్లుపయోగించుట

యను తలంపయిన తలంపకన్నాను. ఆంగ్లస్త్రీలే ఎటులయినను కొంతవికాసము కలవారుకాన నాకనికయి కొన్ని ఉపన్యాసములని బహుమానము లని పెట్టి పాటుపడుచుండుట వినుచున్నాము. పెంట్లకు ప్రభిగా రంతటివారి యాజమాన్యము క్రింద మనసోదరీమణులు అనేకులు ఉత్సాహముతో సభచేరుట నిజమయిన వికాసము మూలముగానే అయియుండనేని అందెందరు కార్యపరలగు దేశ సేవాపరాయణు లుండియుండవలెను. అట్టివారున్నారనియైన చెప్పలేము. సమాజములకు సంబంధములేని వా నొకరో యిరువురో ఈనగరమున నున్నను మాకు తెలిసినంతవరకు ఈపురపు సమాజమునకు సంబంధించిన వారి నెవ్వరిని పేర్కొనలేము. స్త్రీ సమాజపు కార్యక్రమమును జూచినచు అట్టియాశకు కారణము కానరాదు. అదేబొంబాయి వంకకు దిరుగుడు, స్త్రీలు పురుషులతో నొంచు మించుసమాజముగ సాంఘిక సేవనొనర్చుచున్నారు. మొన్నటి దేశీయమునకు సభాసందర్భమున నిక్కడికివచ్చేసిన శ్రీయత దేవధరుగారి పలుకు లందరును జ్ఞాపకముంచుకొనియే యుండును. బొంబాయిలోను రాజధానిలోను సాంఘిక సేవకు స్త్రీలను సిద్ధముచేసినారు, విద్యాలయములకు బోనరని గృహిణులకు విద్యాప్రదానముచేయుటకు నాలయము లేర్పడినవి. అనేకులు అనేకవిధములుగ తమ నోదరీమణుల మేలునకును అనాథుల మేలునకును కృషి సలుపుచున్నారు. మహారాష్ట్ర భాషయందు సమర్థతతో వ్రాసుగల స్త్రీలు బహులుదేరినారు. ఇది యంతయు బొంబాయినగరపు స్త్రీలు తమ వట్టి యానందమునే ఆదర్శముగా తీసికొనక ఊరక ఆంగ్ల స్త్రీలతో సహవాసముచేయుటే పరమావధిగా కొనక ఆంగ్ల స్త్రీ లితరులకు పాడుపడు రీతినే తామును తమ సంఘమునకు పాడుపడవలెనను నుత్సాహముతో నున్నందున ఫలించినది. మేముటీ నల ప్రచురించిన సేవాసదనపు జరిత్రను చదివిన వారందరికిని బొంబాయిస్త్రీలు చేయు మహాకార్యములు బోధపడియుండగలవు. మన నగరమునందలి స్త్రీ సమాజముల వంటి స్త్రీ సమాజము లిరువది యెండ్లుండిన సేవాసదనమువంటి ప్రతిష్ఠాపన ఇక్కడ లేరృదజాలదు. ఇటీవల పెంట్లకు ప్రభిగారు అధ్యక్షులుగాజరిపించిన సమావేశమునకు సంబంధించిన సభ్యురాంధ్రు కొందరు మరయొకసభలో గూడ నుండిరి తెలియుచున్నది. ఆసభలో ఆంగ్లభాష రాని వారును రీక్రియేషను క్లబ్బు నాగరకము లేనివారును అనేకులుచేరి యుండిరి. వైదర్భాకుచేరి రీక్రియేషను క్లబ్బువారు పేరు పెద్దచేసికొని ఆటలు పాటలతో మనగలు నాణ్యములమాటలతోను కాలము పుచ్చుటచేతను సాధారణ సభ్యులతో కలసిమెలసి యుండక పోవుటచేతను సామరస్యము కుదురక వైదర్భావారు రీక్రియేషను క్లబ్బుకును క్రిందిదర్జాల వారు తమ యిండ్లకును చేరుకొనినారని వాడుక కలదు. ఈఫలములకు కారణము మన హైందవ స్త్రీలకు ఆంగ్ల స్త్రీ సభ్యులతో నుల్లాసముగా కాలము గడుపుదమను ఆలోచన జనించియుండుటయే యనుటతో తప్పుకాన రాదు. కాన నిప్పటికైనను మానగరములో ప్రముఖులగు పురుషులు సందర్భముల గుర్తెంగి తమసతీమణులచేతను పుత్రికలచేతను నోదరీత్యములచేతను సాధ్యమైనంతవరకు సంఘసేవచేయుచుటకు తగిన రీతిని ఉన్న సమాజముల సంస్కరింపించుటో క్రొత్తవానిని నెలకొల్పుటో ప్రతిష్ఠాపనలను ప్రారంభించుటో యుపక్రమించిన యెడల శ్రేయస్కరము. స్త్రీలకు సేవాభిరుచికలిగింపజేసి పురుషుల సంస్కారోన్మాద సములు వట్టి కంఠశోషలనుటకు గ్రహింతురుగాక.

మొన్నటి ఇండియా శాసననిర్మాణసభలో మనదేశమున మాత్యంతమునకు సంబంధించిన 1912, 13 సంవత్సరపు లెక్కలు ప్రకటితమయ్యెను. పండ్లకురాజధానులలోను జిల్లాజడ్జిలచే మరణ దండన విధింపబడిన అపరాధులసంఖ్య 1912 లో 828, 1913 లో 974. చార్జ్ షెట్టబడినవారిని గణించినచో ఈ అంకెలు నూటికి 20, 21 గా పరిణమించుచున్నవి. జిల్లాజడ్జిలచే విడుదలయైనవారి సంఖ్య కనుక. 1912 లో 1946, 1913 లో 2,237. అనగా 1912 లో చార్జ్ షెట్టబడినవారిలో విడుదలయైనవారి నేటి నూటికి 48 వంతునను 1913 లో నూటికి 50 వంతునను తేలుచున్నది నూటికి ఏబదివంతున నన్యాయముగా నింతమంది జనులు దేహాకష్టముగాక మహత్తమ మనోకష్టము కూడ పడుచుండుట పోలీసువారి ప్రతిభను ఏమాత్రమును చాటుచుండుటలేదు. ఎవ్వరో కొందరు నేరస్థులుకాని మంచివారుకూడ కొన్ని సమయములలో కొంత నష్టములపాలు కావలసివచ్చుట ఇక్కటి సంఘస్థితిలో అనివార్యమయైనను ఇంత అధిక సంఖ్యకు ప్రాణభయ బాధ కలుగుట విచారణీయము.

మధ్యపరగణాలు బెరారులలోని పరపతిసంఘముల 1913-14 వ సంవత్సరపు రిపోర్టు ననుసరించి ఆసంవత్సరమున నాపరగణాలలోని ఉత్తర భాగమున సరియైనపంటలు లేనట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఆర్థికస్థితిగతులును మిక్కిలి గందరగోళముగా నేయుండినవి. సాధారణ నిధులలో నమ్మకముండినదికాదు. ఇట్లుండియుకూడ పరపతిపద్ధతి ఎప్పటివలెనే వ్యాప్తిపొందినది. సంఘములసంఖ్య 1419 నుండి 2213 కకు హెచ్చినది. సభ్యులు 28, 393 నుండి 42,222 కు వృద్ధియయిరి. కార్యక్రమ మూలధనము 35 లక్షలనుండి 65 లక్షలయినది. సంఘములు మాసమునకు 69 వంతున రిజర్వరయినవి. పరపతి రిజర్వారుగారును ఫిజికమిషనరుగారునుకూడ పరపతిసంఘప్రవృద్ధినియమున సదభిప్రాయములే యిచ్చియున్నారు. ఈ జీవితచరిత్రచే మనదేశమున నితరప్రాంతములలో పరపతి వీరితి విజయమగుచుండునదియు మాచమవరులు కొంతకుకొంత గ్రహించి యాంధ్రదేశమున సరియైన యుత్సాహముతో ప్రయత్నింతురు గాక!

న్యాయమూర్తి ఉక్రోశుగారు కలకత్తాయందు వైతన్యభాండాగారమువారి కోరికపయి కార్మికేలుప్రభువుగారి యాధిపత్యముక్రింద 'తాత్త్రిక ప్రోక్తరుగు సృష్టి' విధానమునుగురించి యుపన్యాసమునిచ్చిరి. ఉపన్యాసకులు పాశ్చాత్యన్యాయ మూర్తులు. అధ్యక్షులు యదారపాశ్చాత్యప్రభువులు. ఉపన్యాసవిషయము పారస్థ్యమతోత్తమునకు జేరిన క్లిష్టభాగము. ఉపన్యాసకులధోరణి యనగ్రశము. అగాధపషయములు నుబోధకములుగా నొనర్పబడినవి. హైందవ వార్తావహాసంఘము ఆ అపరనిమేషములోనే హైందవభూమికంతయు నీవిషయమును దీర్చుముగా తెలియజేసినది. ఇదియంతయు మనకు క్రొత్తగాదా! నూతనవికాసమునకు సూచకముగాదా! ఉపన్యాసకుడగు న్యాయమూర్తియు, అధ్యక్షుడగు ప్రభువును, వార్తావాహకులగు హైందవసంఘమును ప్రశంసనియులుగారా!

బిరోపా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లండు.

అంగ్లాయుగముననుగు.

ఎస్సెయ్యవై బాంబులవేయుట.

లండను జనవరి 25:—బుధవారము నాడు వైమానికులు ఎస్సెయ్యవై బాంబుల బ్రయోగించిన దచ్చి ప్రతికల మూలమున దెలియుచున్నది. విటావలినుకడ నొక జర్మనీవారి వైమానికుడు బాంబులవేసెను. ఇద్దరు భటులు వాడుకైరి.

ఒప్పీరనుయోడ.

లండను జనవరి 21:—ఒప్పీరనుయోడ తిరిగి నీళ్లలోనికి ద్రోయబడెను. ఓడకునప్ప మేమియుగలగలేదు.

ప్రాన్సు.

ఫిప్వోల్ వద్ద ఫ్రెంచివారు జయముగాంచుట.

లండను జనవరి 21:—ఫ్రాన్సు జనవరి 19 తేదీన ఆల్పస్ పర్వత దక్షిణముననున్న ఫిప్వోల్ వద్ద ఫ్రెంచివారుగాంచిన జయమును వర్ణింపుచు వెజీట్ పారిస్ అను పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది. శత్రువులపై బదుట కాసుమయమేయడమైనదని జర్మనులు దలంచిరి. మంచు చిల్లలుచిల్లలుగా పడుచుండెను. ఫిరంగులను మునుముందు తీవ్రముగ బ్రయోగించిన జర్మనీ వారు ఫ్రెంచివారి కందకములపై మొత్తముగాబడిరి. కాని ఫ్రెంచివారి ఫిరంగులములను ననేకులు హాతిముకాగా వారి పంతులు చీల్చబడెను. అవై ఫ్రెంచివారి కాల్పులము జర్మనీ వారిపైబడి యోడించెను.

ఫ్రాండ్లర్ను యుద్ధము.

బ్రిటిషు యుద్ధనావల సాహాయ్యము.

లండను జనవరి 22:—ఇటీవల ఫ్రాండ్లర్నులో జరిగిన యుద్ధములో బ్రిటిషు యుద్ధనావలు జర్మనులమీద ఫిరంగులను కాల్చి చాలసాహాయ్యముచేసినవి. జర్మనులు, మెయోకిర్క్సువరకు తమ స్థానములను వదిలి వెళ్లిరి. కాని జర్మనీవారు తమ రెండవ కందకముల పంక్తిని బలపరుచుకొనినందున మిత్రమండలివారు జర్మనులు వదిలివెట్టిన కందకములను పట్టుకొనలేదు. జర్మనులకు క్రొత్తఫిరంగులు పంపబడినవి. వైనికులు కూడ సాహాయ్యముగ వచ్చిరి.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను జనవరి 22:—నేటిపర్వతాహ్వానము పరాసుఅధికారులెట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—జర్మనులు ఫిరంగులను వెట్టి న్యూబోర్నును తీవ్రముగ ముట్టడించుచున్నారు. బొంబాజర్రి హైకోర్టుకు తూర్పుభాగమున మేము కొద్దిగ ముందుకుపోతిమి. ఆయిను, ఇప్పనులకుమధ్య జర్మనులు చేసికొనిన యేర్పాటులమీదను, జర్మనీవారి ఫిరంగులమీద, కాల్పులము మీదను మేము జయప్రథముగ, ఫిరంగులను వేసితిమి.

సోయిజున్న సేనికులు.

సోయిజున్నలోని సేనికులులో ముప్పులేదు. జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులువెట్టి కొట్టుకులనగ మేమువదిలి వెళ్లవలసివచ్చిన వెర్రి-అను-లాకు అను ప్రదేశమునుతిరిగి పట్టుకొంటిమి. నేడుకు ఈకాన్యభాగమున జర్మనులు రాత్రినమ్ము ముట్టడించికాని ప్రయోజనము లేకపోయినది. ఆ ప్రమాంతు అడవిలో జర్మనులు మిక్కిలి తీవ్రముగ ఫిరంగులు వెట్టి కొట్టుకులన మేము జర్మనులదగ్గర పట్టుకొనిన 150 మీటరులలోని కందకములను నిలుపుకొనుటకు వీలులేకపోయినది. బోయిసు-లే-పాల్లో మేము జర్మనులనుండి బుధవారము పట్టుకొనిన, కందకములలో కొన్నిటిని వారు తిరిగి పట్టుకొనిరి. తక్కినస్థానములను మేము రక్షించుకొనుచున్నాము. సెయింటు డెడెయొద్ద జర్మనులు పెద్దఫిరంగులను వేసిరి కాని, అంత విశేష నష్టమేమియు కలిగినదికాదు. మూల్-చటు, బాక్ హోములకుమధ్యను మనఫిరంగులు శత్రువులఫిరంగులనునిరపయోగముచేసినవి. అలితీవ్రముగ విలెర్మా-ఫ్ జిల్లాలో జర్మనీవారి కాల్పులమునకు పోరాటము జరుగుచున్నది. డెన్విమార్కు యెరుగుగున్న మనఫిరంగులు శత్రుసేనలను చెదరగొట్టినవి.

స్వారిసు జనవరి 23:—నిన్న రాత్రియిట్లు పరాసుఅధికారులు ప్రకటించుచున్నారు:—ఇటీవలదక్షిణమున, యిటీవలకంటే జర్మనులపైబడు తీవ్రముగ పోరాడుచున్నారు. బోయిసు, సెంటు మార్క్ ప్రాంతములలో రాత్రియంతయు

ఫిరంగులయుద్ధము జరుగుచునేయున్నది. శత్రువుల ఫిరంగులు నిరుపయోగము చేయబడినవి. ఆర్గోనులోని ఫ్రాంకెయిను మాడేమునొద్దను, మేరీ థెర్స్ నొద్దను భూరముగ పోరాటము జరుగుచున్నది. ఫ్రాంకెయిను మేడేమునొద్ద శత్రువులతో తీవ్రముగ పోరి మనసేను వారిని తరిమినది. మెరీథెర్స్ నొద్ద యిరుకత్తులవారును పగలంతయు, ఫ్లారముగ యుద్ధముచేసిరి. రాత్రిపూట, మనస్థానములను, రక్షించుకొంటిమి, హ్యూబాన్సు, బిల్లు కాఫ్ ప్రాంతములలో రాత్రివేళవచ్చి జర్మనులు మనసేనమీద పడిరికాని ప్రయోజనము లేకపోయినది. యుద్ధ మింకను జరుగుచున్నది.

హాడ్లిన్ లులో ఫ్రెంచి సమైక్యము.

గనికి కొట్టుకొని మునుగుట.

స్వారిసు జనవరి 23:—హాడ్లిన్ లులో ఫ్రెంచివారి 'సాఫీరు' అను సమైక్యము ఒకటి మునిగిపోయినట్లు కాని స్టాంట్ నోపిలులోని అమెరికారాయవారి ప్రకటించినాడు ఇది మందుగనికి కొట్టుకొనినది. దీనిలోని పదిమంది రక్షించబడిరి.

బెలియము.

ఆంగ్లేయవిమానములు.

అస్త్రెండుమీదికి దాడిచేయుట.

లండను జనవరి 21:—ఆంస్టర్డాం. బ్రిటిషువారి విమానము లాస్త్రెండువైబడినది టిడ్ అను పత్రికవ్రాయుచున్నది. భటులు హతులగుట.

రైలుస్టేషనుల రెంటికీని నష్టముకలిగెను. కొంతమంది భటులు హతులైరి. ప్రజలలో నెవ్వరును నష్టముకాలేదు.

జీక్రైవై బాంబులు వేయుట.

బ్రిటిషువారి వైమానికులు జీక్రైవై బాంబులు వేసిరి వైమానికులలో నొకడు క్రింపికి దిగవలసివచ్చెను. వైమానికులు బ్రకింసనీయుమగ బనిజేయుచు స్వేచ్ఛ సాహసముల జూపుచున్నారు.

కేసేయూలో రుష్యావారు విజయముగలుగుట.

లండను జనవరి 21:—పెట్రోగ్రాడు. కేసేయూలోని రుష్యయొక్క యుద్ధోగ్గియులిట్లువ్రాసిరి జనవరి 19తేదీన అసాల్, లావ్ సార్, కయాగాని, ప్రాంతములందు తురుష్కుల నైశ్యమునందు వెనుకభాగమువారితో పోరుజరిగెను. వీరిలో సహితశేషులు వెనుకకుపోవుచున్నారు. మనమనేకుల తైదిల సేగాక తురుష్కులవీరమును బట్టుకొంటిమి. 15తేదీన ఆర్దనే బట్టుకొంటిమి.

బాగ్దాదులోని బ్రిటిషుపాలితులు.

అలెప్పోలోనందుట.

లండను జనవరి 21:—బాగ్దాదులోనున్న బ్రిటిషుపాలితులలో బురుఖులందరును, అవగా నిరుపదమంది, అలెప్పోలో నిర్బంధమున నంపబడిరిని కాక్ స్టాంట్ నోపిలునందలి అమెరికావారి రాయవారి తంతులంపుచున్నారు.

రుష్యా.

రుష్యావారు లిప్సోరువద్దకు వచ్చుట.

లండను జనవరి 22:—థారక్కు 25 మైళ్ల దూరమునన్న లిప్సోరువద్దకు రుష్యావారు వచ్చిరి జర్మనీ యుద్ధోగ్గియ ప్రకటనములన దెలియుచున్నది.

రుష్యనుఅధికారుల ప్రకటన.

పెట్రోగ్రాడు జనవరి 22:—థారనువైపున రుష్యావైనికులు జర్మనులతో యుద్ధముచేయుచున్నారు. ఇతరవోట్ల మామూలుగనే ఫిరంగుల యుద్ధముజరుగుచున్నది. ఒకోవివాదాచాలమంది ఆస్ట్రీయావైనికులను చేర్చుచున్నారు. నల్లనముద్రములో మేము చాలస్త్రీమరులను మాంచితిమి.

ఆఫ్రికా.

వియన్నాలో ముఠాచి.

లండను జనవరి 21:—గతవారమునందు వియన్నాలో 150 మందికి మహుచిలోనేరిన తీవ్రజాతి వ్యాధితిగిలెను.

అమెరికా.

హానియా ప్రయాణము చేయుట.

లండను జనవరి 22:—హానియా యను నోడ గార్వెస్టనునుండి బయలుదేరి నార్తక్కుకు వచ్చుచున్నదనియు వర్ణినియా యను నోడ సముద్రతీరమునుండి మూడుమైళ్ల తాళగా నేయుండి ప్రయాణము గావించుచుండెనియు న్యూయార్కునందువదలి గలిగినది.

ఒకదూదియోడలోని నావికులను.

అమెరికావారు బట్టుకొనుట.

వాషింగ్టన్—జనవరి 22:—అమెరికాదేశీయ దూదిస్టీమరులోని నావికులు విడుదలజేయబడిరిని బ్రెమెన్ లోని అమెరికావారి కాన్సులుగారు రాజ్యాంగకాళివారికి దెలిపెను. వీరి నరెన్సు జేసిరిని దెలుపుటకు నిదియే ప్రథమము. అరెన్సుతేయుటకు హేతువులు దెలియవు.

హానియా యోడ.

లండను జనవరి 21:—వాషింగ్టను. కోకాధికారులతో సలహాజేసినమీదట హానియా యను నోడలో ప్రత్తిసరకును యింకాపూర్వము జేయుటకు యధ్యక్షులు సంఘము వారొప్పికొనిరి. ఓడ ను యింకా పూర్వము జేయుటకు సమ్మతింపలేదు. ఓడ ప్రయాణము చేయవచ్చునని రాజ్యాంగకాళివారు సలహాచిచ్చియుండలేదు. ఓడస్వాములు తమ యిష్టము చొప్పున జేయవలసినదనిరి.

ఇటలీ.

పోపుగారి యుత్తరువులు.

రోము జనవరి 22:—నేను తాటస్థ్యముగనుండుచు యుద్ధములన ప్రజలకు కలుగునష్టమును, కష్టమునుతీర్చుటకు సాధ్యమైనంతవరకు ప్రయత్నించెదను. అందరిని తమించవలసినదని ఫిబ్రవరి 7 వ తేదీన విరోహానిని ప్రజలందరు దేవుని ప్రార్థించవలయునని వీరు యుత్తరువొచ్చిరి.

జర్మనీ.

జర్మనీవారు నార్తక్కుపై బాంబులవేయుట.

జర్మనీ విమానములు.

లండను జనవరి 21:—జర్మనీవారి గాలియోడలు నార్తక్కుపైవైకచ్చి బాంబుల వేసెనుగద! ఈయోడలనుండి బాంబులు కొద్దిగానే వేయబడి యుండుటచే నియ్యది యస్వేషము కావచ్చునని దలంచుచున్నారు. బాంబులు మాత్రము మిక్కిలి హానికరములు. వీనిలో ప్రేలక నిలచిన యొకబాంబు ఘూరు 60 పానుల బరువు గలిగియుండెను.

జర్మనీ యుద్ధోగ్గియుల నాయకుడు.

లండను జనవరి 22:—జనరల్ వాక్ ఫాక్ హోయిసు గారే యుద్ధోగ్గియుల నాయకుడుగా నున్నారు.

నార్తక్కుపై బాంబులు వేయుట.

జర్మనీవారి సంతోషము.

ఆంస్టర్డాం జనవరి 22:—జర్మనీవారు నార్తక్కుపై బాంబుల వేయుటవలన వారి కశ్యంతో త్యాహము గలిగినది. ఇట్లుగి ప్రారంభమాత్రము చెప్పచున్నారు. కాంటు జెప్పిలిక్ గారిని కయిసుగారు "విమాన దళ నాయకుడాయని బిలచి గొంపించిరి.

అమెరికా దేశీయ పత్రికాభిప్రాయములు.

న్యూయార్కులో లేనిగుపోర్టు పత్రికయిట్లు సుధువుచున్నది. ఈదాడి కేవలము రాక్షస కృత్యము. బహిష్కరణ మెట్టిదోగ్రహింపతా నసమర్థుడని యీ కృత్యము మూలమున జర్మనీ ప్రకృతిగా రింకొకసారి వెల్లడించిరి.

టర్కీ.

తురుష్కులు ఈజిప్టుపై దాడివేడలుట.

హాని ఫలితము.

కయిరో జనవరి 21:—విగుప్రదేశదండ యాత్రఫలికముల విషయమున జర్మనీ యుద్ధోగ్గియులు నమ్మకములేకయున్నారుని నిరియానుండి దెలియుచున్నది. వారి ప్రయత్నమును కొలది కాలమువరకు వాపరలసినదని కాక్ స్టాంట్ నోపిలులోని వారిని గోరగా నీదియెట్లు జరిగెను ముందుకు బోవలసినదని యాజ్ఞాపించిరి. తాము యెడారిలా దాహములన జావకపోయినను, బ్రిటిషువారి తుపాకుల మూలమున హతులుగాక పోయినను యీప్రయత్నము సఫలముగాకపోయెనై నికులే తమకృత్యము వర్ధింతుని జర్మనీ యుద్ధోగ్గియులును తుపాక్కు ద్యోగ్గియును నిశ్చయాభిప్రాయమై యున్నారు.

దక్షిణాపాదానామము.

తిరువనంతపురము హోకోర్టు

జేంకో బాచారిగారి బాపకాథము కట్టివేయటం.

తిరువనంతపురము జనవరి 22:—తిరువనంతపురము హోకోర్టులో నిదివరకు ముఖ్య న్యాయాధికారిగల న్యాయమూర్తి జేంకో బాచారిగారు 18వ తేదీన కీర్తిశేఖరంబురి. ఈ

చూచారమిక్కడకు నిన్న సాయంత్రము తెలిసినది. నేడు 12 గంటలకు హోకోర్టు సమావేశమైనది. వీరి మరణముగరించి చొరతనమువల్ల న్యాయవాదిగారు తెలియజేసి, సామర్థ్యము తిని తెలిపిరి. దీనికి ముఖ్య న్యాయాధికారిగల సమాధానమిచ్చిరి. తరువాత జేంకో బాచారిగారి బాపకాథము నాటికి కోర్టు కట్టి వేయబడింది.

బాపకాథాదోషముల నుంచునలము.

బాపకాథ జనవరి 22:—నేరములే జీవనముగా పెట్టుకొని

చేయు బాతులను బాగుచేయుటకు గవర్నరు మెంటువారు దొంగబాతుల యధిని వేశము (క్రిమినల్ నెటివ్ మెంటు)లను స్థాపించుట ప్రశంసనీయము. రక్షక వైద్యమువారు యిదివరకే ఎరుకలవారిని తీసికొనివచ్చి బాగు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇప్పుడు చచ్చిపోయిన సభ్యులను అధిపత్యముక్రింద నపరాధులగు యానాదులకు బాపకాథా సభివేశస్థానము స్థాపించువరకు తెలియ వచ్చినది. ఒక్కచోటనే అట్టి రెండు స్థానముల స్థాపించుట అనేక కారణములవలన సరికాదు. ముఖ్యముగా దోషముల సంఖ్య ఎక్కువగుటవలన వారిని అదభిప్రాయములకు కప్పే తరముగా నుండును. అపరాధులగు బాగుచేయుటకు చేయు చున్న ప్రయత్నము లేనివలన గును. ఇటీవల బాపకాథ ప్రాంతములలో కన్నపు దొంగతనములు హెచ్చుగా జరుగుచున్నది. రక్షక వైద్యమువారి యాజమాన్యము క్రిందనున్న ఎరుకల వారిని బాగ్రక్షగా నుంచలేక పోవుటవలన ఈ నేరములు జరుగుచున్నవని మేము అభిప్రాయపడుచున్నాము. కాబట్టి ఒకదానితోనే అగ్రసభకు చున్న మాకు రెండవ నెటివ్ మెంటును కూడ భరించుట దుర్భరముగును. కాబట్టి యానాది నెటివ్ మెంటును ఇక్కడ స్థాపించ వలదుటకు బాపకాథ ప్రజలందరూ సభకూడే గవర్నరు మెంటు వారి ప్రార్థించుచున్నారు.

నీలగిరికి విద్యార్థిదములు

ఉదకమండలము జనవరి 22:—నైకరా జలపాతము

నుండి విద్యార్థులైన తయారుచేసిన నీలగిరి కొండలమీదనున్న పట్టణముల కన్నీటికిని స్వయము చేయవలెనని గవర్నరు మెంటు వారు అనేక సంవత్సరములనుండి ఆలోచించుచున్నారు. కాలము సరిగా లేకను, ఉద్యానము మాటి మాటికి మారి పోవుచున్నందున నైకరాధర్మ ఎంతవీరు పడుచున్నదో సరిగా తెలిసికొనుటకు వీలు లేకపోయినది. ఈ గొప్పయేర్పాటులను, నెరవేర్చుటకు చాలకాలము పట్టున. ఉదకమండలము మునిసిపాలిటీలలో దీపములయేర్పాటు సరిక లేదు. దీనివలన ప్రజల కిబ్బందికలుగుచున్నది. కాబట్టి నెయింటు బాతన్న సరస్సులో ప్రవహించునీటినుండి విద్యార్థులైన తయారుచేసిన దీపములు పెట్టుటకు స్క్రీమును తయారుచేయ వలసింది. వాకరు సరుకం నెసి వారికి దొర తనమువారు త్రవ్వు యిచ్చిరి. ఈకలనెసివారి ఏజంటు దీపముల నేర్పాటుచేయుటకు తమకీచ్చువరకుమీద నెలకు నూట యేబదిరూపాయల జీతముమీద పనిచేయుచున్నాడు. ఉదక మండలము మునిసిపాలిటీ అప్పలన్నియు తీర్చివేయబడినవి. మునిసిపాలిటీ మండ్లినిలిపిస్తున్నది. విద్యార్థిదములను పెట్టుటకు తిరిగి లక్షరూపాయలు, మునిసిపాలిటీవారు అప్పు యిచ్చుకొనుచున్నారు.

బొంబాయి

క్రియత ఆగాభాగ్యాగారిని దర్శించుట.

హిందూ, మైసూర్ ఆగాభాగ్యాగారిని ఎదుర్కొని తీసికొనివచ్చుటకు వెళ్తున్నది మహమ్మదీయులు సొందువులు కేవలగర్త గుమి కూడిరి. మహమ్మదీయుల గొప్పవారు సర్ ఫజుల్ ఖాన్ బాబా కింభాయి గారిని స్త్రీచరుమీదకు వెళ్లి ఆగా భాగ్యాగారిని బిడ్డుకు తీసికొనివచ్చిరి. ప్రజలందరూ జయభయ ధ్యానములు సలిపిరి.

ఈజిప్టువై వాడి వెడలుట దుర్లభము.

బొంబాయి జనవరి 22:—నేటిదినమున క్రివారు బొంబాయికి వచ్చినపుడు ఆస్సానీయే వెళ్లు వెన్ ప్రతినిధి యొకరు

వారిని సందర్శించి ఈజిప్టుదేశమునై బహుటకు తురుష్కలకు సాధ్యమగునా కాదాయని యడిగినపు డట్టిది జరుగుట దుర్లభ మని వారు నొక్కి వక్కానించిరి.

క్రొత్త సుల్తానుగారు

నూతనముగ నేర్పాటుచేయబడిన సుల్తానుగారి విషయము నేర్పాటుచేయుట ప్రసంగించుచు నిట్లనిరి. అయిన ధుమదార స్వావయులు, బుద్ధివంతులు, జనోపకారములగు వనేక సంస్కరణములను చేసిరి. కిరికి ఫెల్లాహీనుల తొండి యను కేరుగలదు. మిక్కిలి ప్రజారంజకులు; రాచకొమరుని లక్షణము లన్నియు నీయవయందుగలవు.

బ్రిటీషువారి సముద్రాధిపత్యము.

యధ్యధిపత్యమునుగూర్చి తమసందియ మెంతమాత్రమును లేదనిచెప్పి క్రివారు రెండుమాసములనుండి దేశాటనముగా వింపుచుండినను ఒక్కసమయమునను ఇంచుకేరియు తొందరగలగలేదనియు బ్రిటీషువారి సముద్రాధిపత్యమున కియ్యదియే సామ్యభూతమనియు చెప్పిరి.

తురుష్కలయెడ బ్రిటీషువారి యభిప్రాయము.

ఇప్పుడుగూడ నింగ్లండులోనివారు తురుష్కలయెడ విరోధభావము నొందియుండలేదు. జర్మనీవారి నిర్బంధముల మన నిట్లుజేసిరనియు కడపట సంధిప్రయత్నములు జరుగు నపుడు స్వలాభముకొరకై జర్మనీవారు తురుష్కల దిగినాడే దరనియు బ్రిటీషువారి యభిప్రాయము.

రానిలవారమునందు క్రివారు పూనానుబోయెదరు.

ఈజిప్టు రక్షకస్థానముగుట.

టయములెక్ఫ ఇండియా ప్రతనిధి దర్శించినపుడు వాటినిచెప్పిరి. ఈజిప్టుదేశమును బ్రిటీషువారు స్థానముగా జేయుటవలన దేశమున కమితలాభము గలుగును. ఆదేశమును స్వరాష్ట్రములో గలిపినచో బ్రిటీషువారు గొప్పకీర్తిపదమును జేసి యొందురు.

బ్రిటీషు సంస్కరణములన దేశమునకు కలిగినలాభము.

బ్రిటీషువారి సంస్కరణములమున ఈజిప్టుదేశమున కార్థికలాభములు గలిగెననుటకు సందియములేదు. ఇంతమాత్రము కాదు. నైతికలాభములను పొందవలసి యున్నది.

హైందవ సంస్థానములలో పోలిక.

గ్రేటు బ్రిటనువారి మూలమున నితరదేశముల వారికి గలిగిన నైతికలాభముల నెప్పువలయునన్న హైందవ సంస్థానముల తోడను ప్రస్తుతి తరుణమున వారు గావించిన కార్యముల తోడను బోల్చుచు. ప్రతిహైందవ సంస్థానమును ఉన్నాచావూరత ప్రభుభక్తితో నిండిపోయెను. ఈ సంస్థానముల యంతరంగిక కార్యముల యెండియూ దొరతనమువారు జోక్యము బుచ్చుకొన వుండినందున వలన నిట్టిదిగలిగెను. ఇట్టి పద్ధతిని ఈజిప్టు విషయమునను యవలంబింపవలసి యున్నది. అట్లుచేసిచో మంచిఫలితములు తప్పక గలుగునని నానమ్మకము. మనీషుల ధర్మాచారములు మొదలగు మతవిషయకములు ఈజిప్టు దొరతనమువారికి విధున వలయును.

ఈజిప్టు దేశములకు స్వపరిపాలన.

ఈజిప్టుదేశములకు తమదేశపరిపాలనయందు జోక్యము నిచ్చుటకును వారిని స్వపరిపాలనకు తయారు జేయుటకు బ్రిటీషువారు గావించినప్రయత్నములు ఈజిప్టువారి కప్పుడే యావదమును గూర్చివి. త్వరలో స్వపరిపాలనా సమర్థుల గావించుటకు దగు నేర్పాటులు నూతనప్రభువు యధికారమున జరుగునని దొంచుచున్నది. ఈజిప్టుదేశములకు తాముసంక్షణ కర్తలని బ్రిటీషువారి లక్ష్యపును దలచిరి. నైజనదీమాలముగా గ్రేటు బ్రిటనువారు గావించిన కార్యములు ఈజిప్టుదేశము యొక్క పురోవృద్ధిని నిశ్చయపరచుచున్నవి.

మతగురువులు, భౌగోళియముగ ప్రవర్తించుట

ఈజిప్టు దేశమునందలి మతగురువులు, ప్రజలు, దొరతనము యెడ బహుభాగుగ ప్రవర్తించుచున్నారు. హుసేనుగారిని ఈ జిప్టుదేశమునకు సుల్తానునుచేయుట మంత్రిలందరూ బ్రిటీషు దొరతనమునందు అభిమానము కలిగియుండుట, కడుప్రశంస నీయును.

ప్రజలదేశాభిమానము

ఈజిప్టులోపుట్టిన జాతీయభావము అందరికి తెలిసి నదే. ఎంతజాతియుభావ ప్రేమకులైన ఈజిప్టుప్రజలు యీ యధ్యధ్యసమయములో బ్రిటీషుదొరతనమునందు మంచిఅభిప్రాయమును నూపినమాట ఎవరులేదనగలరు! కాబట్టి ఈజిప్టుపరి పాలనయందు ఇంగ్లీషువారు ఉపారపద్ధతులను ఆవలంబించుటచుభ్యము.

క్రొత్త సుల్తానుగారు

క్రొత్త సుల్తానుగారు చాలగొప్పవారే. ఈ యనకు ఈజిప్టుదేశమునందలి బాల్కును, బాలిక

లకును విద్యచెప్పించుటయందు ఆమితమగు అభి మానము. ఇది యిట్లుండగా వీరు ఈదేశమునందలి అభివృద్ధిలో స్థాపించదలచిన మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి మాడ వారికి మంచిఅభిప్రాయము కలదు. ఈజిప్టులో అన్ని విధముల లోపములేని విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు సుల్తానుగారు చాలపాటుబడిరి. హుసేనుగారిని సుల్తానుగా చేయుట ఈజిప్టు ప్రజలకందరకును అమితానందమును కలిగించినది. వీరియందు ప్రజలకును ప్రజలయందు వీరికిని అమరాగము కలదు వీరు గొప్పఅనుభవకాలారు. మంచిచెడ్డలు తెలిసినవారగుటయేగాక, మంచిసమర్థులు, ప్రజలకువీరియందు గౌరవము మొదలు వీరు రాజుటలుంబును లగుటవలన సుల్తాను అను క్రొత్త బిరుదుతో ఈజిప్టుదేశపు పరిపాలకు లగుటకు తగియున్నారు. క్రొత్త సుల్తానుగారు ఈజిప్టుదేశముయొక్క స్థితి గతులను చక్కగ గుర్తెగింప వలెనందన ప్రజలకు స్వాతంత్ర్యము చేకూరి, దేశము భాగ్యవంతమై నీతి నెంపొంది దేశాభ్యుదయ మగుననుటకు అభ్యంతరము లేదు. సుల్తానుగారు మిక్కిలి ఉదారవంతులు. ఇదివరకు ఈజిప్టుకు భేదీవుగలన్న తన పిన తొండీకన్న ఈయన మంచిసమర్థులు. వీరి పరిపాలనకాలములో ప్రజలకు మంచిలాభము కలుగుటకు సంతోషము లేదు.

ఈజిప్టు దండయాత్ర.

టుర్కీవారు ఈజిప్టువై దండెత్తుట కలలోనివారై కేవలము పిచ్చి ప్రయ. ఆ సంధివము. దండెత్తుటకు ప్రయత్నములే జరుగవనినా నమ్మకము. ఒకవేళ అట్టి ప్రయత్నములు జరిగినచో టుర్కీకి సలహా చెప్పవచ్చు జర్మనీ వారికి లాభకారిగ నుండును. వీలనగా ఇంగ్లీషువారు ప్రాస్సులో నున్న సేనలను చాలమట్టుకు ఈజిప్టుకు పంపవలసినవచ్చును. ప్రాస్సులో బలముతగ్గుట జర్మనీవారికి లాభముకాదా? రషీయావారు నూయబా ప్రాంతభూములవై దండెత్తుటకు బదులు టుర్కీ ముఖ్యపట్టణముగు కాన్ స్టాంటుకోపియవై దండెత్తు వత్తుమన టుర్కీవారు తమదేశమునేలాము రక్షించుకొన వలసిన అవసరము ఏర్పడును. టుర్కీపార్లమెంటువారు తమ కీర్ముధములో జయము కలంగదని తెలిసియు పిచ్చి ప్రయత్నముజరిగి.

భరతపూరు మహారాజుగారు.

నేటిస్థిమరులో భరతపూరు మహారాజుగారును వారి భార్యయు, జ్యోతిబ్టామే, బ్రిగిడేర్ జనరల్ కాకబరన్, రెజిం తాతాగారు, వారిభార్య, ఆనరబుల్ సీ. కెన్సెజెన్ అనువారు కూడ వచ్చిరి.

ఒక వింతంతువును మోసముచేయుట

బొంబాయి జనవరి 22:—అల్వారు సంస్థానములో కంట్రాక్టరుగానున్న షేఖ్ అల్లాబక్షు, బి. బి. సి. బి. రైలువే లాకో నూపరం పెండెంటు ఆఫీసులో పనిచేయు బాబుబన్నీ దారు, అబ్దుల్లా తహసీలుదారుగ నున్న మహారాష్ట్రరూపా యనవారలు జే. టైలరు అను విభంతువును మోసముచేసిరట. ఇందుకై యీమెసీరిమీద కేసువీసికొని వచ్చినది. ఈ కేసు అబ్దుల్లాలోని ఆసిస్టాంటు కమిషనరుగారివలన విచారింపబడుచున్నది. బన్నీ దాకు అల్లాబక్షుని టైలరుదొర సాం దగ్గరకు తీసికొని వచ్చినట్లు, తన భర్తయిచ్చినసొమ్మునుదేవకైన పెట్టుబడి పెట్టి పనిచేసికొనుటకు ద్వేషముండినట్లు టైలరు అబ్దుల్లాచెప్పగా అల్లాబక్షు ఒకయిల్లుకట్టించుట కొప్పుకొని, 7100 రూపాయలు పట్టుకొని వెళ్లెననియు, తరువాత యిల్లు కట్టించుటగాని, టైలరు అబ్దుల్లా సొమ్మును తిరిగి యిచ్చుటగాని జరుగలేదనియు ఫిర్యాది పట్టున చెప్పబడుచున్నది. దానిమీద అబ్దుల్లాజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి దగ్గర కేసు దాఖలు చేయబడెను. మద్దయిలను ప్రాసిక్యూటుచేయుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు తుత్తర విచ్చియున్నారు.

గొప్పవారువచ్చుట.

బొంబాయి జనవరి 22:—నేటియందయము బొంబాయి చేసిన కెజర్. బి. హింద్ "అను మొయిలస్ట్రీకులో గొప్ప వారు ఆసేకులవచ్చిరి. వైస్రాయిగారి రెండవమారులగు ఆనరబుల్ ఏ. హార్డింజుగారిని బొంబాయిగూర్చు గారి ఏడీ కాంగుగారు స్త్రీమహాకవిని డిస్కాండుఅను గవర్నరు మెంటు బోటులో ఒడ్డునతీసికొనివచ్చిరి. వైస్రాయిగారి సుమారులు, సర్ వెలంతును ఫిరోజ్ గారు, సర్ బార్డి రాన్ కాపెల్ గారు, కెప్టెన్ క్యాంపుబెల్ గారు బొంబాయి గవర్నరు మెంటు భవములో అతిథులుగనున్నారు.

సస్యానుకూలముగు పర్వము.

కరాచీ జనవరి 22:—దీర్ఘినుండి యిట్లు తెలియవచ్చినది:—అమృతసరము మొదలు, నయూ కపర్ గణాల పర్వము భాగమువరకును, మంచినర్మము మరిసినది. ఈ పర్వము మంచి తరుణములో పడుటచే సస్యముల కంఠయు సమకూలముగ నున్నది. దీనివలన దేశమున కంతయు లాభకరముగ నుండును.

కలకత్తా ప్రభుత్వము

ఇండియా కోర్టును వారీ తీర్మానము

కలకత్తా జనవరి 22:—కలకత్తా ప్రభుత్వము గురించి పోర్టు ప్రభుత్వము తేలికపాటిగా ఉండేలా దొరతనము వారు తమ తీర్మానములలో పట్టు తెలియజేయుచున్నారు:—కలకత్తా ప్రభుత్వము బహుశా వ్యాపారమునకు కాక అసలైనా అనుచేయుటకు పోర్టు ప్రభుత్వము తగిన సీటిలో నున్నారు.

బొంబాయి గవర్నరు

సార్వభౌమ జనవరి 22:—బొంబాయి గవర్నరు గారు వారి కార్యక్రమమునే డిక్టేటరు దయచేసిరి.

కలకత్తా

కలకత్తా ప్రాంతీయము

ఫిలి జనవరి 22:—వ్యాపకము కారణముగా నుండు సెలవులను వేల్చి వారి సామమున పోయి. వాంట్ల వి. సి. ఎస్. గారు ఆర్థిక పరిశోధనకు నియమించబడిరి.

సర్వోన్నత కారణము

స్వర్ణముగనుట

కలకత్తా జనవరి 22:—వీరికి కొంత కాలమునుండి శక్తి రాజ్యము వాడగలేదు. కడవినరాత్రి వీరు తమనివాసమున స్వర్ణముగనుట. వీరియంత్రములు భవనీపురములో జరుగును.

మొదటిసారి బొంబాయి

కలకత్తా జనవరి 22:—కలకత్తా నగరమునందలి ముసలంపరా వీధిలో 27 అంగుళాల పొడవు గల ప్రతిమ విద్యార్థి నకు బరు 25వ తారీఖున రాంభోజదత్తు అను పోలీసు హెడ్ కాని స్టేబుల్ మీద బాంబు వేసి అతని మరణమునకు కారణమైనట్లు కేసుచేయబడినది. దీనిని యిన్ని రోజులనుండి కలకత్తా వీధి ప్రాంతీయము వేల్చి పట్టుకొని విచారించుచుండిరి నేటితో విచారణ పూర్తియైనది. ముందు ఈ కేసు ముగ్గురు హైకోర్టు జడ్జిలలో ప్రత్యేకముగా ఏర్పరచు కోర్టు వారు విచారించును.

ఒక భాటియా నాకరు

పిచ్చియైతడు

కలకత్తా జనవరి 22:—కలకత్తాలో నొక భాటియా నాకరుకు పిచ్చియైతడు కనుపడుచున్నది. ఇతడు పాజంటు మేజరు లాంగిలేగారిద్వారా నాకరుగనున్నాడు ఇతనిని మొదట మెడికల్ కళాశాలలోని చికిత్సాలయమునకు పంపిరిగాని అంత కంతకు పిచ్చియైతడు పట్టుకొని పాటర్నా కాజాకు తీసికొనిపోయెను. తనగురువు జర్మనులతో పోరాడవలసినదని చెప్పెనని యు, దాని యుద్ధభూమికి వెళ్లి పీలయినంతమంది జర్మనులను చంపుదనమును, పిచ్చివాడు పోలీసుస్టేషనునొద్ద చెప్పెను న్నాడు. ఇతడిపై చికిత్సలనున్నాడు.

రైలుబండ్ల పట్టాలనుండి తొలగిపోవుట

రైలుబండ్ల పట్టాలనుండి తొలగిపోవుట
రైలుబండ్ల పట్టాలనుండి తొలగిపోవుట
రైలుబండ్ల పట్టాలనుండి తొలగిపోవుట

శ్రీయుత అరవిందగోనుగారి తల్లి

దేశములో నిలిచివుంటుంది.

కలకత్తా జనవరి 22:—శ్రీయుత అరవిందగోనుగారి తల్లియును స్వర్ణలతోగోనుగారు దేశములోని యుద్ధవారము స్వర్ణలతోగోనుగారు. ఈయనకు నలుగురు కుమారులున్నారు. వీరిలో వి. గోనుగారు హిందూ మహారాజుగారికి ప్రయోగము చేయుటకు వచ్చుచున్నారని తెలియజేసినది. ఎంతోమంది గారు రాజధాని కళాశాలలో పండితులు. అరవింద గోనుగారు మూడవ ప్రధాని. వీరింద గోనుగారు నాగవారు. వీరికి మానిక్ బోలా బాంబాయిలోని హిందూ విశ్వవిద్యాలయ వాసుని విధింపబడినది. సగోపి గోనుగారు తమిళనాడు. వీరింద గోనుగారు వీరయ్య తల్లిగారి ఇంగ్లండులో నుండి వచ్చుచు నున్నారని

లాహోరు

పంజాబు లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారి దర్బారు

లాహోరు జనవరి 22:—యుద్ధవారమునాకు లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారు లెక్కనెట్లు వచ్చుచున్నది. దర్బారుకు యుద్ధములో దెబ్బలుతినివచ్చిన పోలీసుల కొరతను అనేకులు పట్టిరి. లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారు పోలీసుల బిశుయర్ గారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి:—

పోలీసులనుండి యుద్ధభూమికి పంపబడినవలకు బహుశా ఇంగ్లండునుండి కొత్త సేనలు వచ్చినప్పుడు ఈ పట్టణ పౌరులు వారికి మనఃపూర్వక మగుస్వాగత మొసగుట ప్రశంసనీయము. ఇంగ్లండుదేశ 17 వ శతాబ్దము కొత్త సేనలకు చేరినవారు సామ్రాజ్యము లోని ఏ మూలకైనా వేల్చినవచ్చు మన దేశమునకు వచ్చుటకు ప్రేరేపించినవారి స్వాగత్యుగ దేశాభిమానము పొందవలసినది. ఈ కొత్త సైనికులు కొంతకాలము ఈ దేశములో నుండి యుద్ధభూమికి లేక వారి మాతృదేశమునకు? వెళ్లినప్పుడు పంజాబుదేశమును, బలాభ్యులును, దయా స్వరూపులును అగు పంజాబు ప్రజలను జ్ఞప్తియొందుకొందురని నమ్ముచున్నాము.

4 ఫెలోజులూ ప్రజలు.

సర్ యన్ టెక్టరును, జెయిల్ దాగును చంపినప్పుడు ఈ ప్రాంతములలో ముందు ఇటీవల జరుగబడినదేముటకు తమ ప్రాణములకు హాద తెలియి ఫెలోజులూ చుట్టునున్న గ్రామముల ప్రజలు చాలాసాహాయ్యమును చేసిరి. హంతకులను చంపేటందుకు వేసిపండుకు గవర్నరు మెంటువారు మెచ్చుకొని ఫెలోజులు, మిస్రీవాలా, యుద్ధోక్తి, హజీ, ఖాలిఖుద్ద, భాంపాగండా, గ్రామముల చెల్లించిన 7000 రూపాయల కిక్కును తిరిగియిచ్చి వేసివారు. ఇదికాక హంతకులను చంపేటందుకు స్వతహాగా ప్రయత్నించినవారికి, హంతకుల చేతులలోపడి చనిపోయినవారి కుటుంబస్థులకును బహుమానములు యిచ్చుచును. దీనినిబట్టి ప్రజలు ఒక్కసంగతిని గ్రహించును. అది ఏమన, దొరతనమువారు దోషములను వెంటనే తీసివేయుచు, గవర్నరు మెంటుకు సాహాయ్యము చేసినవానికి బహుమానములిచ్చుట యందుకూడ వెలకముందు లావరనునది.

దీర్ఘకుట్రకేసు అప్పీలు

దొరతనము పక్షపు వాదముపూర్తియగుట

లాహోరు జనవరి 22:—ఈ కేసులో దొరతనము వారి పక్షమున వాదించుచున్న బ్రాద్వేగారు హస్తాంత సాహి కేరమునుగుంచి యిట్లుచెప్పిరి:—స్వాతంత్ర్యకర పత్రములను పంచివెట్టుటకు నితరులూడి పనిచేసినాడు. హరదయాలు గారు చేయదలచిన పనులను నిర్వహించు కొనటకు నితరులూడి సామ్యము పంపుచున్నాడు. హిందూదేశములో హస్తాంత చేయుటకు తుట్టచేయుచున్న వారికి, హరిదయాలును యితరులూడి నిర్వహించుచున్నాడు.

మద్యముల పక్షపు ప్రత్యుత్తరము

తరువాత మద్యములపక్షమున, సమాధాన మిచ్చుచు నది. ఆగస్టునాటి కుట్రతో సంబంధమున్నదని వాద్యాల మిచ్చినప్పుడు అత్రావరు. దీ నా నా గురు పోలీసువారి స్వాగతములో నాలుగురోజుల వరకుండెనని అబద్ధిహార పక్షమున వాదించుచు గారు నూచించిరి. పోలీసు యొన్నతోత్సాగులు సంగతి సంబంధములను విచారించిరి సర్దొవాలా నాకర్లుగారు తెలిపిరి. రాసవిహారి పోలీసు గూఢాచారి నుగుటవలన, పోలీసు వారితని దాచియంపకచ్చు పని న్యాయవాది వాదించెను. అమీరుచందు పక్షమున రఘు నాథ సాహిగా రిట్లు తెలియజేసిరి:—హస్తాంతములకు జరిగిన కుట్రకు అమీరుచందు అంగీకరించి నట్లు దుబావు కాటారు. అందుచే నితని 115 నెక్కు నుండి ప్రాత్యహముచేసినట్లు విచారించవలసినదేకాని 802 నెక్కు నుండి విచారించుటకు వీలులేదు.

స్వాతంత్ర్యకర పత్రములు రాజద్రోహమును బోధించుటయేకాక, హస్తాంతములకు ప్రజలను ప్రేరేపించు చున్నవని సర్దొవాలా వాదించుచు గారు తెలిపిరి.

దానిమీద న్యాయవాది యిట్లుచెప్పెను:—ఇదిగోమొనమెదల హస్తాంతములను ప్రజలను ప్రోత్సహించుచేయుట ప్రయత్నముచేయుచుండిరికాని, హస్తాంతము ప్రయత్నము చేయబడలేదు.

ఈరంగు సంబంధములో హస్తాంత సమానమేమని ఇన్స్పెక్టరుగారు వారుసెలవిచ్చిరి. హస్తాంతము యెవల కొంత భేదమున్నదని న్యాయవాది చెప్పెను.

తరువాత పోర్టులకు చేయుచునది.

అలహాబాదు.

లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారు.

అలహాబాదు జనవరి 22:—అలహాబాదు గవర్నరుగారు మహారాష్ట్రము వివాదము బహుశా చున్నది. ఈవివాదమునకు సంయుక్త రాష్ట్రముల లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారు కేసు మెచ్చుచు గారు నిన్న దయచేసిరి. నిన్న విందు సమయమున మాట్లాడుచు మహారాజుగారినిగురించి లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారు రిట్లనిరి:—మహారాజుగారు అయోధ్య లోని బ్రిటిషు ఇండియను అసోసియేషనుకు ప్రెసిడెంటుగ నున్నారు. ఈసంఘము ప్రజల మంచుకిని, వారిని రాజభక్తి పరాయణులనుగా చేయుటకు చాల పనిచేయుచున్నది.

బందిపోటు నేరపు అప్పీలు

అలహాబాదు హైకోర్టులో విచారించబడుట.

అలహాబాదు జనవరి 22:—అలహాబాదులోని ధరితుడగు నొకసామా కారియంటిలో బందిపోటు జరుగునని తెలిసి దొంగలగుంపును పట్టుకొనుటకు పోలీసు వారేర్పాటుచేసిరి కాని యిది సరిగపనిజరుగలేదు. పోలీసు నూపరింపెండెంబు గారును, ఒకనుగారును, కాజేవారుగారును మాత్రమేదొంగల వచ్చునప్పటి కక్కడ నుండిరి. వీరు యింట బొరబడగానే యింటివారు పారిపోయిరి. ఈగుంపును పట్టుకొనుటయత్నించుచు కాజేవారు పిస్తోలువేయ నారంభించెను. దొంగలలో నొకడు జీకోనుగారిమీద పిస్తోలువేయగా నెత్తిమీద దెబ్బ తగిలి స్వల్పతీవ్రతి పడిపోయిరి. పారిపోవుచున్న దొంగల మీద నూపరింపెంటుగారు తుపాకి వేయగా ఒకడు చని పోయెను. నలుగురుకు దెబ్బలుతగిలి. ఒకడెట్లు క్రింద పడియుండిరి. దొంగలలో నొకడు అత్రావరుగ తిరిగి సాక్ష్యమిచ్చెను. మద్యముల పట్టుకొనబడిరి. నెమను జడ్జి గారు వీరందరకు క్షమ విధించగా వీరు అలహాబాదు హైకోర్టులో నప్పీలు దాఖలుచేసికొనిరి. దీని నిష్పడు న్యాయ మూర్తులు తద్వారా, మేయరుగారు విచారించుచున్నారని

లక్నో వచ్చిన కొత్త సేన

మేగారి ఉపవాసము.

లక్నో జనవరి 22:—ఇంగ్లండునుండి కొత్తగా లక్నో వచ్చిన సేనకు జెనరల్ మేగారు ఇల్లుపక్కనుంచి:—ఇండియాకు వెళ్లవలసినదని మీరు ఉత్తరవులుయిచ్చినప్పుడు, యూరోపు యుద్ధభూములలో పోరాడు ఆరకాళము లేకపోయెనే అని మీరు చింతించియుండును. మీరు ఆలాగున చింతించవలసిన అవసరములేదు. ఏలయునగా ప్రాముఖ్యతవల్ల ప్రతిదైనికుడును యుద్ధముచేయు ననుకొనుచున్నారేమో? అట్లుకాదు. సేనలు, ఆహారపదార్థములు యుద్ధభూమికివచ్చు మార్గములను రక్షించుటకు కొందరిని, కొత్త సేనలు దిగుచేవులను కాపలాచేయుటకు కొందరిని, యుద్ధము చేయుచున్న సైనికుల వెనుకనుండి యితరమగు పనులుచేయుటకు ముగించిరి, నియమితులు. అలాగుననే మిమ్ము ఇండియాలోనికొంతలను రక్షించుటకు నియమించినారు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముయొక్క క్షేత్రమునకు ముఖ్యమగునది ఇండియాలోనున్నది. మీవోటి దిట్టమగు సేన ఇచ్చుట వచ్చుటలకు కలుగులాభము ఇంతింత చెప్పటకు వలనపడదు. మీరు ఈదేశమునకు వచ్చుటవలన హిందూదేశపు సరిహద్దులలోనుండి మాటిమాటికి దేశమువైపుకు ప్రయత్నించు కొంతజాతు ప్రజలను ఇండియా ఇక్కటికి సేనలలో నిండియున్నదను విషయము తెలియదు. కాబట్టి మీరు యూరోపు యుద్ధరంగములలో బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు యెంత సేనచేయుటలో, అంతసేనను యాదేశములోనుంచే వెలుగులుగుచున్నారు. మీరు ముందుముందు ఏమిచేయుచున్నారో? నేను యిప్పుడు చెప్పజాలను. కొంతకాలము ఇక్కడనుండి ఇంగ్లాండుకు వెళ్లినప్పుడు యుద్ధభూమికి వెళ్లుచేమో? వెళ్లుచునని నిశ్చయముగా యిప్పుడు చెప్పటకు వీలులేదు.

సంజేము మెచ్చునగారు.

లక్నో జనవరి 22:—సంజేము క్షాత్రముల లెక్కనెట్లు గవర్నరుగారు మెచ్చుచు గారు భార్యసహితములై బలగాంపురమునుండి నేను ఇచ్చుటకువచ్చి, వీరు ఫిబ్రవరి 4 వ తారీఖు వరకు ఇచ్చుటనుండి పిమ్మట ఆగ్రాకు వెళ్లుచు. బలగాంపుర మహారాజుగారు యుద్ధరంగ చాలదనము నిచ్చుటయేగాక బ్రిటిషు వానికుటను ఇండియాకు వైరికుటను పొంపుముల నేర్పరచుటకు నెల 1-5 5000 రూపాయల నిమ్ముచున్నారు. మహారాజుగారు హైకోర్టును ప్రకటనయము అని మెచ్చుచు గారు ప్రసంగించిరి.

The Government scheme for providing electric lighting and electric power for the whole of Nilgiris by harnessing the Pykara falls has been under consideration for many years but owing to indifferent seasons and changes of officers the exact quantity of water passing down these falls has not been correctly gauged in what are known as the dry months. Government no doubt realises that this comprehensive scheme will take some considerable time to carry out and realising the difficulties experienced by bad lighting here has just been pleased to pass orders permitting the Agent of Messrs. Walker Son and Company, a firm of Ceylon Electrical Engineers to prepare a scheme for the lighting of the Ootacamund Municipality with electricity by the generation of power from the outflow of the St. Lawrence lake. Mr. Fulton, the Agent, has undertaken to do this for the nominal sum of Rs. 150 on the condition that the contract is given to his firm. The Ootacamund Municipality whose loans have almost been paid up and whose finances are in a very good condition proposed to borrow a sum of one lakh of rupees to carry the scheme out. Thus, Ootacamund is within measurable distance of being lighted with electricity.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY)

WAR NEWS.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

German Air-raid.

LONDON, January 22.

The Norfolk raid is regarded as a reconnaissance owing to the smallness of the bombs used. They were nevertheless very powerful. One unexploded bomb weighed nearly sixty pounds.

LONDON, January 22.

AMSTERDAM.—The Norfolk raid has created the wildest delight in Germany, where it is described as only the beginning. The Kaiser has congratulated Count Zeppelin, calling him "Commodore of my air fleet."

The "New York Evening Post" says:—"The raid is pure savagery. The German ruler has again shown total inability to understand the world outside."

FRANCE.

Bombs on Essen and Etapes.

LONDON, January 22.

According to reports in the Dutch papers, aeroplanes dropped bombs on Essen on Wednesday. A German aeroplane dropped bombs at Etapes and struck two soldiers.

French Success at Thiepval.

LONDON, January 21.

PARIS.—The "petit Parisien" gives details of the French success at Thiepval, south of Albert, on January 19th. The paper says that the Germans thought the moment propitious for an attack. Snow was falling in large flakes and after violent cannonade the enemy hurled themselves against the trenches, but the fire of the French artillery ploughed bloody furrows in their ranks and broke their rush while a bayonet charge completed their discomfiture.

A Paris Communique.

Nieuport Bombarded.

LONDON, January 22.

This afternoon's Paris Communique says.—Germans bombarded Nieuport with considerable violence. We progressed slightly eastward of Combartzyde high road. Our artillery between Ypres and Oise had some successes against the German works and the batteries and concentrations of infantry.

Situation at Soissons.

The situation at Soissons is unchanged. We retook Berry-au-Bac trenches which we had previously been compelled to evacuate owing to a violent bombardment. Germans made unsuccessful night attack northwest of Beau Sejour. An extremely violent bombardment in the forest of Apremont prevented us from retaining 150 metres of the German trenches which we had captured. The enemy in Bois-le-Prete re-took parts of the trenches we captured on Wednesday. We are holding our own all along the rest of our positions. Germans fired six heavy-calibre projectiles at Saint Die without doing serious damage. Our artillery between S hucht and Bonhomme passed silenced the enemy's batteries. Infantry engagement in Weilerkopf district continues with extreme fierceness and regular hand-to-hand struggles. Our artillery before Dannemarie dispersed the concentrations of the enemy."

BELGIUM.

British Airman's Activity.

A Raid at Ostend.

DAMAGE AND LOSS.

LONDON, January 21.

AMSTERDAM.—The newspaper "Tyd" says that a British air raid has taken place at Ostend. Both Railway stations were greatly damaged and a number of soldiers were killed, but no civilians. The British airmen dropped bombs at Zeebrugge. One was compelled to descend.

Airmen's Splendid Work.

The Airmen are working splendidly and showing great daring

RUSSIA.

Russian Successes in the Caucasus.

Report from Army Headquarters.

LONDON, January 21.

PERECRAD.—A despatch from the army in the Caucasus says:—"There were a series of combats in the region of Asilik, Lavsor and Kyagani on January 19th, with Turkish rearguards, the remnants of which are retreating precipitately. We captured many prisoners and the Turkish camp. We occupied Ardaneuh on the 18th."

Russians reached Lipnoe.

LONDON, January 22.

German official news states that the Russians have reached Lipnoe, which is twenty-five miles from Thorn.

Russian in Contact with the Enemy.

vessels Sunk in the Black Sea.

LONDON, January 22.

Petrograd communique says:—"Russians continue to remain in close contact with the enemy

TELEGRAMS.

towards Thorns. Elsewhere customary cannonade took place. We noticed in Bokovina the concentration of considerable Austrian forces. We have sunk several sailing vessels in the Black Sea and burned the lighthouse at Riza."

GERMANY.

German Chief of the Staff.

LONDON, January 22.

General Von Falkenhayn remains Chief of the Staff.

TURKEY.

British Subjects at Bagdad.

Interned at Aleppo.

LONDON, January 21.

The American Ambassador in Constantinople telegraphs that the British male subjects at Bagdad, some twenty in number, have been removed to Aleppo, where they have been interned.

EGYPT.

Egyptian Expedition.

German Officers' Pessimism.

CAIRO.—Information from Syria confirms the report regarding the existence of pessimism among German officers as to the outcome of the Egyptian Expedition. Their suggestions to Constantinople with regard to the advisability of delay have met with orders to advance at all costs. Both Turkish and German officers are stated to be convinced that, even if they escape death from thirst or British bullets, they will be massacred by their own troops if the offensive fails.

AMERICA.

The Ship "Dacia."

It is rumoured in New York that the "Dacia" has left Galveston for Norfolk, Virginia, keeping inside the three-mile limits.

Cargo Insured but not the Ship.

LONDON, January 21.

WASHINGTON.—The War Risk Bureau, after consultation with the Treasury, has agreed to insure the cargo of cotton of the "Dacia," but not the ship. It is understood that the State Department has not advised the vessel's sailing, but is leaving to the owners the responsibility for decision.

Crew Relieved.

LONDON, January 22.

WASHINGTON.—The American Consul at Bremen has informed the State Department of the release of the crew of the American cotton steamer. This is the first intimation of their arrest, the reasons for which are unknown.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

The Steamer "Ophir."

Refloated Undamaged.

LONDON, January 21.

The steamer "Ophir" has been refloated. She is not damaged.

AUSTRIA.

Black Small-pox in Vienna.

LONDON, January 22.

A hundred and fifty-one cases of black smallpox occurred in Vienna last week.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, January 22.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 21st January:—

German Air Raid.

Reports from Holland say the air raid on the east coast caused wildest delight and enthusiasm throughout Germany. Deaths number four, a woman of 72, a shoe-maker, a boy, and a widow of a soldier killed in action. During the attack on King's Lynn and surrounding country about a dozen bombs were dropped on undefended towns and villages. Cottages were destroyed and old churches damaged.

Situation in France.

From France it is reported quiet at Soissons. French artillery very effective at Perthes. The French are still progressing in stubborn advance northeast of Pont-a-Mousson and reported violent attacks on Argonne and by counter-attacks had driven the Germans out of the trenches they had at first captured.

In Russia.

From Poland nothing important is reported but a communique states that Russian troops are advancing successfully in Bukovina and occupied a village 10 miles off Dorna Warta almost the southern point of Bukovina and on Rumanian frontier.

TELEGRAMS.

In Hungary.

The "Times" correspondent in Bukharest reports great preparations in Hungary for the invasion of Serbia by an army of 4,00,000 men including 80,000 Germans.

A Hungarian Deputy writing to "Morning Post" from Budapest says Austro-Hungarian public have no idea how the German armies have for weeks been shut out of any possibility of advance and the papers are full of victories; but among lower classes Austrian defeat in Serbia could not be hidden and had a dreadful moral effect on the people who are asking how they can beat the Russians if, after such great efforts, they have been driven out of Serbia.

Economic Conditions in Turkey.

Refugees from Palestine to Egypt state steady concentration of Turkish troops in Bursheba region about 40 miles from the frontier and 150 from Cabal. Economic condition of the country is going from bad to worse.

Russian Foreign Officer requested the Spanish Ambassador to communicate to the German and Austrian Government protesting against the atrocities committed by their troops. Attached to the protest are depictions of the wounded and a photograph of explosives and bullets.

A Contribution to the War Fund.

DELHI, January 22.

Chief of Jashpur, Central Provinces, has contributed Rs. 325 to Prince of Wales' Relief Fund.

BOMBAY.

H. H. The Agakhan Interviewed.

Invasion of Egypt Impossible.

BOMBAY, January 22.

Interviewed on his arrival to-day by an Associated Press representative, Aga Khan, questioned regarding the probability or otherwise of the invasion of Egypt, declared with emphasis that such a thing was an impossibility.

The New Sultan of Egypt "Every inch a Prince."

He spoke very enthusiastically of the new Sultan, who, he said, "is very generous and wise and had introduced several reforms which had been extremely beneficial to the people." "The Sultan," said His Highness, "is called the father of the Fellahs, and is very popular and every inch a Prince."

England's Supremacy on the Seas.

His Highness declared once more that he had no doubt as to the ultimate result of the war and mentioned as an instance the wonderful supremacy which Britain had gained on the seas, that he had been voyaging for two months and had not been inconvenienced in the least.

Present English Feeling Towards Turkey.

Aga Khan found in England no bitterness towards Turkey even now. It was generally recognised that Germany had forced her hands and that, when peace terms were proposed, Germany would be prepared to sacrifice Turkey's interests to save her own skin.

Aga Khan Goes to Poona.

Aga Khan will go to Poona next week. (Censored.)

British Protectorate of Egypt.

Interviewed by a "Times of India" representative, H. H. the Aga Khan said:—The British protectorate would do an infinite amount of good to Egypt. Annexation would have been a fatal blunder.

Egypt's Benefits from British Connection.

As to the material benefits which Egypt had gained from the British connection there was no doubt, but the material benefits were not all. They must also derive moral benefits.

A Comparison with Indian States.

In order to estimate the moral benefit conferred by Great Britain on other countries, he suggested comparison with the Indian States and the proofs they had given during the present crisis. A wave of enthusiastic loyalty had swept over every Indian State. That was due to the liberal policy of non-interference pursued by the British Government in reference to the internal affairs of those States. A similar beneficial policy ought to be extended to Egypt, and if that were done he had no doubt that it would produce good results. The Wakaf and other charitable and religious institutions should be made over to the Egyptian Government.

Preparing Egyptians for Self-Government.

Egyptians already appreciated the efforts of the British to prepare the Egyptians for self-government and for a voice in the government of their own affairs. He believed that progress towards self-government would be accelerated under the New Sultan with the British Protectorate. The British Government had always regarded themselves as trustees for the inhabitants of Egypt, and the past achievements of Great Britain upon the Nile were sufficient guarantee for its future prosperity and development on sound lines.

Behaviour of Priesthood and People.

H. H. the Aga Khan testified to the admirable demeanour of the Priesthood and composure of the populace and said that the brightest features in the situation were the elevation of Prince Hussein and the steadfast adherence given by the Ministry to the British cause.

Egyptian National Feeling.

He then added:—"One cannot shut one's eyes to the growth of Egyptian national feeling but none can deny that in the present crisis the Egyptians have shown good sense and good feeling towards the British Government, and therefore it is essential that a more liberal policy should in time be adopted towards them."

Aga Khan Enthusiastic Over the New Sultan.

H. H. the Aga Khan spoke very enthusiastically of the new Sultan, who, he said, was not only interested in the education of boys and girls in Egypt, but was deeply concerned with the Ali-garh movement. He had taken the keenest interest in

TELEGRAMS.

raising a model University in Egypt. The elevation of Prince Hussein as Sultan, he said, has been hailed with satisfaction in Egypt. He is very popular among the Egyptians. He is not only a prudent and experienced man of great ability, but he enjoys the affectionate respect of the Egyptian people. As a Prince of the Khedival family of Mehmet Ali he is most worthy to occupy the Khedival position with the title and style of the Sultan of Egypt. A new era for individual liberty and moral and material progress seems to be dawning upon Egypt, for the new Sultan understands the country's peculiar position. He is generous to a fault. He is a far abler man than his uncle, and I have no doubt that he will fill his exalted position with greater dignity and more benefit to his subjects.

The Threatened Invasion of Egypt.

"Does your Highness think the invasion of Egypt probable?" was the question put to His Highness, who, with some hesitation, replied:—"I don't think so. It is impossible. It is madness. I do not think that it will be attempted. The threatened invasion, however, may suit the Entente advisers of the Turkish war party, inasmuch as it may affect the British line in North France by occupying the attention of large bodies of troops in the East. I think that, instead of the invasion of the country round the Suez Canal, if Constantinople is threatened by Russia, the war may betake the character of the defence of Turkey. The Porte has unfortunately committed itself to a wild undertaking which it must have all along known to be destined to utter failure."

PUNJAB.

Punjab Lt.-Governor's Durbar at Ferozepore.
His Honour's Speech.

LAHORE, January 22.

A Durbar was held by the Lt.-Governor at Ferozepore on Wednesday, the notable feature of which was the presence of several wounded Indian officers from the front.

Ferozepore's Welcome to Territorials.

Lt. Michael O'Dwyer referred with much satisfaction to the spontaneous and hearty welcome given by the officers of Ferozepore recently to the country battalions who had recently come from England to take the place of the regiment sent to the front, and added:—"I may take this opportunity of saying, on behalf of the Government and people of the Province, how much we appreciate the patriotism and self-sacrifice that has led so many battalions and batteries raised in England for internal defence to offer their services for the defence of the Empire wherever needed. We all hope that when they leave us for the front or for their homes in the motherland they will take away with them present memories of the Punjab and of its vigorous and warm-hearted people."

Recognition of Law-abiding Citizens.

His Honour referred to the signal proof of their determination to suppress lawlessness and murder, even at the risk of their lives, shown by the people of Ferozepore locality on the occasion of the murder of a Sub-Inspector and Zaildar. In recognition of their prompt and effective action in arresting the members of the gang, the Government had remitted one year's land revenue, amounting to over Rs. 7,000, to the six villages of Ferozeshah, Misriwala, Nagaki, Shahzadi, Ghan Khurd and Bamba Ganda. This remission was, His Honour said, independent of the reward to individuals and to the heirs of the murdered men, which would be separately given. He trusted this action would bring it home to all classes of the lawless and the law-abiding that the Government, while prompt to punish, was not slow to reward. (Censored).

UNITED PROVINCES.

The Territorials in India.

Address by General May at Lucknow.

LUCKNOW, January 22.

Addressing the men of the new battalion regiment who have recently come to Lucknow, General May said:—"Doubtless when you first received orders to proceed to India you were conscious of a feeling of disappointment at apparently not having the chance of seeing service on the continent. I want to tell you that this feeling of disappointment was quite unnecessary. Not every man who has the good luck to have been ordered to France will proceed to the firing line. There are the lines of communication to be guarded, ports of disembarkation to be watched, and all manifold duties to be carried out behind the actual front which are imperative in modern warfare. To you is assigned an equally important task, namely, that of garrisoning India, where so many of the vital interests of the Empire lie. The importance of the arrival of such a fine battalion as yours cannot be over-estimated. It has had a great effect in reminding the tribesmen on our frontier that India is still full of soldiers. Here you are doing your duty to the Empire quite as much as if you were ordered to the continent. What the future holds for you I am unable to say. Possibly, on your return, you may have your chance to see some service, but at this period it is impossible to predict the future. (Censored)."

Causing Death of a Head-Constable.

Trial by Special Tribunal.

CALCUTTA, January 22.

The Chief Presidency Magistrate to-day committed Narendranath Sen Gupta to a special tribunal on a charge of causing the death of a Head-Constable in Calcutta on the 25th November.

GENERAL NEWS.

DELHI.

Budget Estimate 1915-1916.

DELHI, January 23.

Delhi noticed that the Jarda Committee has passed a budget estimate for 1915-16 showing estimated receipts of Rs. 25,25,25 and expenditure of Rs. 26,78,35 leaving a closing balance of Rs. 20,000. Expenditure last year was Rs. 42,61,92.

TELEGRAMS.

Posting of a Calcutta High Court Judge.

DELHI, January 22.

Mr. H. Walsley I. C. S., acts as the Judge of the Calcutta High Court. Vice Mr. Justice Carnduff on leave.

Death of Sir Herbert Carnduff.

CALCUTTA, January 22.

Justice Sir Herbert Carnduff, who has been in bad health for some time past, in his residence here last night. The funeral is in Phowanore cemetery this afternoon.

Indian Trade Commissioner in the London
Board of Trade Office.

DELHI, January 22.

Press Communique States:—It is announced for general information that Mr. N. M. Gubbay I. C. S., Collector of Customs, Bombay, (on leave), has, as an experimental measure, been attached for a few months on special duty as Indian Trade Commissioner to the Board of Trade, City Office, 39, Cheapside, London. In this capacity he will assist in finding outlets in the United Kingdom for Indian exports of raw and manufactured articles which in normal years go to Germany and Austria-Hungary. All letters asking for Mr. Gubbay's assistance in this connection should be addressed through the Director-General of Commercial Intelligence, Calcutta, as in some cases this officer may be able to dispose of questions from information already available in his office.

CALCUTTA.

Musalampara Bomb Case.

Preliminary Enquiry Completed.

CALCUTTA, January 22.

Mr. Swinhee the Chief Presidency Magistrate has completed the preliminary enquiry into the Musalampara bomb case in which a student named Nagendra Nath Sen Gupta is charged with alleged offence of having caused the death of the Head-Constable Rambhujan Singh by means of a bomb on the 25th November last in Musalampara Lane. The accused will be tried by a special tribunal of three Judges at the High Court.

A Bhutia Servant Goes Out of Mind
Medical Observation.

CALCUTTA, January 22.

A young sturdy Bhutia servant of Serjt. Major Langley of the Governor's Band appears to have gone out of mind. He was first sent to the Medical College Hospital where he became violent and was taken to Waterloo Thana. At the police station he said he was especially directed by his preceptor to go and fight against the Germans. He said:—"I am going to the war and will kill as many Germans as I can with my kurki." The man was placed under medical observation.

A Derailment.

SAIDPORE, January 22.

A loaded bogie truck of down ballast train derailed between Mohimaganj and Boharpara stations on Santha Kaunia loop on Thursday midnight blocking the line for passage of trains. The cause is axle breaking. Both up and down Shillong mails and Nos. 4, 11 and 40 trains were transhipped with several hours delay. The line was cleared at 13-15 hours on Friday.

Arrival of the Governor of Bengal.

BANKIPORE, January 22.

H. E. The Governor of Bengal and party arrived here to-day.

BOMBAY.

Distinguished Arrivals at Bombay

The Hon. A. Hardinge, Sir V. Chirol and
Sir Roos Keppel.

BOMBAY, January 22.

The P. and O. Steamer "Kaiser-i-Hind," which arrived this morning, brought a large number of distinguished gentlemen. The Hon. A. Hardinge, second son of the Viceroy, on arrival, was received on board by Captain Elliot, A. D. C. to the Governor of Bombay, and came to shore on board the Government launch "Diamond." The Hon. A. Hardinge and Sir Valentine Chirol, Sir George Roos Keppel and Captain Campbell, who also are arrivals by to-day's steamer, are staying as guests at Government House.

H. H. the Aga Khan.

There was a large gathering of Moslems, and members of other communities also were present at the Bunder to receive His Highness the Aga Khan. A deputation of representatives of the Moslem community, headed by Sir Fazulbhoy Currimbhoy, went on board and received His Highness. On arrival at the Bunder His Highness was accorded an ovation.

Other Arrivals.

Among other arrivals were Maharaj Maji Sahab and Maharajee Bharatpur, Justice Towney, Brigadier General Cockburn, Mr. and Mrs. Ratan Tata and the Hon. Mr. C. Kesteven (Censored).

Alleged Cheating of a Widow.

Defendants: Indians of Position.

BOMBAY, January 22.

A case of alleged cheating, in which the complainant is Mrs. J. Taylor, widow of a European Guard of the B. B. and C. I. Railway, is being heard by Mr. Graves Law. I. C. S., Assistant Commissioner at Ajmere. The accused are Sheikh Allah Baksh, contractor of the Ulwar State, Babu Banshidar, an employee in the office of the Loco-Superintendent, B. B. and C. I. Railway, and Mahara Swarupa, Tahsildar of Ajmere. It is alleged for the prosecution that Banshidar introduced Allah Baksh to Mrs. Taylor, who wanted to invest some money which her husband had bequeathed her. It was agreed to build a

TELEGRAMS.

house by Allah Baksh, and for this Rs. 3700 was paid when the three accused were present. Nothing was done and Mrs. Taylor was not given back her money. A complaint was therefore lodged before Mr. Mackenzie, District Magistrate of Ajmere, who ordered the prosecution of the accused.

PUNJAB.

Delhi Conspiracy Case Appeals.

Arguments for the Crown Concluded.

LAHORE, January 22.

In the Delhi conspiracy case appeals before the Chief Court to-day, Mr. Broadway for the Crown, resuming the argument against Hanwant Sahai, further referred to the mass of correspondence with Hardyal and said that Hanwant Sahai took part in circulating "Liberty" leaflets and sent money to Hardyal for his propaganda. In fact, he was a link between Hardyal and the conspiracy in India to murder.

Replies of Defence Counsel.

The defence Counsel then replied. Mr. Nanakchand for Abad Behari, suggested that the approver Dinanath had been in Police custody for four days when he made a statement connecting Abad Behari with the conspiracy. Sir Donald Johnston observed that high police officials took part in the investigation. Counsel reiterated the theory of Rash Behari being police and being probably kept in hiding by the Police.

Mr. Raghunath Sahai, for Amirchand, stated that there was no evidence about the agreement of Amirchand to the conspiracy of murder, and that he could not be convicted under 302 read with 1,206, but only of abetment under 115 Penal Code. Sir Donald Johnston pointed out that the "Liberty" leaflets were not only seditious, but incited people to commit murder. Counsel submitted that, in that case, the conspiracy would be one to incite the people to commit murder not for murder. Justice Rattigan observed that the punishment was the same for both cases. Counsel said that there was a difference if no murder was committed. Their Lordships then rose for the day.

UNITED PROVINCES.

A Gang of the Dacoits Punished.

Appeal Under Enquiry.

ALLAHABAD, January 22.

At the Allahabad High Court, before Justices Tudball and Chamer, there is now proceeding an interesting appeal in a dacoity case, in which pitched fight took place between the police and the dacoits in Farakhabad district. Facts showed that the dacoity was expected in the house of a rich Bania in Shamsabad and the police arranged for the capture of the gang. The arrangements went wrong with the result that the Superintendent of Police, his assistant Mr. Oaken and the Thanadar were alone on the scene when the dacoits arrived. The dacoits were 30 or 35 strong and entered the house the inmates of which had fled. During an attempt to capture the gang, Thanadar opened fire with his revolver. One of the gang flung a pistol at Mr. Oaken which struck him in the forehead and he fell down stunned. The Superintendent discharged both barrels of his gun at the dacoits who were escaping. The police found one dacoit lying dead in the house and found others wounded under a tree. One of the dacoits turned out approver and the accused were arrested and sentenced to various terms of imprisonment by the Sessions Judge.

Balrampur Maharajah's Marriage.

Sir James Meston's Visit.

ALLAHABAD, January 22.

Sir James Meston paid a visit yesterday to Balrampur in connection with the marriage ceremonies of the Maharaja to the daughter of Raja of Tirwa. At a banquet in the evening His Honour replying to toast spoke in glowing terms of the Maharaja, was the President of the British Indian Association of Oudh. The Association whose influence was, Sir James Meston said, for the good, for loyalty and for the well-being of the people had been very great.

SINDH.

Good Rain-Falls.

A Karachi Estimate.

KARACHI, January 22.

News has been received here from Delhi that good rains have extended all the way from Amritsar to the western portion of the United Provinces. These rains coming at exactly the right moment will be of immense benefit to the crops and may be said to be literally worth crores of rupees to the country. (Censored).

Karachi Port Trust Administration Report.

KARACHI, January 22.

The Government of India resolution on the annual administration report of the Karachi Port Trust says that the Trust are in a position to meet all present requirements of the trade of the port.

SOUTH INDIA.

Trivandrum High Court Closed.

Demise of Mr. C. Venkobaiah.

TRIVANDRUM, January 22.

Mr. C. Venkobaiah, late Chief Justice of the Travancore High Court died on the 18th instant at Cuddalore. The news reached here only last evening. The High Court met at 12 noon to-day and the Head Scribe Vakil announced the death and made condoling references. The Chief Justice made suitable reply and the Court closed for the rest of the day in honour of the deceased.

రజస్వల వివాహములు.

డాక్టరు. ఎస్. యస్. సుబ్బాస్వామయ్య కే. సి. వి. ఇ. గారు వ్రాసిన రజస్వల వివాహములు :-

గౌ. డి. యస్. శ్రీనివాసశాస్త్రి గారు ప్రతిపాదించిన హిందూరజస్వల వివాహశాసనములను ప్రస్తుతమున్న శాస్త్ర యశాస్త్ర నిబంధనల యందెట్టిమార్పులు కలుగవలసినవి లేదనుటలో నెట్టిసందేహమును లేదు. హిందువులలో రజస్వల వివాహములు చెల్లుకాలేదాయని సంధియును కొందరుకలిగి యున్నారనిగాన నీశాసనము మోదించబడినందున నాసందేహమునివారి తమగుటకుమాత్రమే ప్రయోజనపెరుగును. ప్రస్తుతమున్న శాస్త్రయశాస్త్ర నిబంధనలనుండియే రజస్వల వివాహములు చెల్లదగునని చెప్పటకనేక కారణములుగలవు. వారిలో నేను వివరింపబోవునది మరయొక కారణము గును. హిందూశాసనసరించిన నిబంధనలలో నీనిబంధనము ప్రత్యేకమొక తెగవారికి వర్తించుననివ్రాయబడిన విషయములలోతప్పకత్తెననిబంధనన్నియును హిందూమతములోని అన్ని తెగలవారికి నిసమానముగ వర్తించుననుటనిర్వివాదాత్మకమైయున్నది. అట్టిచో హిందువులలో బ్రాహ్మణేతరులలో 100కి 99 రజస్వల వివాహములే జరుగుచున్నవి. రజస్వల వివాహము చెల్ల గూడదనినచో వివాహములన్నియు నశాస్త్రీయములే కావలసివచ్చును. అవివాహములలో వధువులంతయును రజస్వలైతనవారకునే యందురు బ్రాహ్మణేతర కాలిలలో రజస్వల వివాహములు నేను క్రొత్తకచ్చివేసి గావనియు బహుపురాతన కాలమునుండియే జరుగుచున్నవనియును వేరుగ నుడువబనిలేదు. అంగ ప్రభుత్వమువారి శాస్త్రాధిపత్యము లేన్నది బహుకాలమైనది గద. నేటివరకును నేను బ్రాహ్మణేతరులలో జరుగుచున్న రజస్వల వివాహముల శాస్త్రీయములని వాదించవచ్చునని ఎవరైన స్వప్నమందైన తలంచిరా? రజస్వల వివాహములు శాస్త్రీయము లనియు ఆ సంతానము శాస్త్రీయ సంతానమయి యంగీకరింపబడినది. రజస్వల సంతర వివాహములు బ్రాహ్మణులలో చెల్లరాదు బ్రాహ్మణేతరులలో మాత్రమే చెల్లదగునని హిందూలలో నెచటనుగూడ వివరింపబడి యుండలేదని నాకు నమ్మకముగాన తక్కిన వారిలో వలెనే బ్రాహ్మణులలో గూడ రజస్వల వివాహములు విధిగా చెల్లదగునని నాకు తోచుచున్నది. భేదమేముగ బ్రాహ్మణులలో నుతరీత్యా రజస్వల వివాహములు గౌరవనీయములు కావని చిర కాలమునుండి తలంపబడుచున్నది బ్రాహ్మణేతరులలో నట్లు తలంపబడుటలేదు. రజస్వల వివాహములను కొన్ని స్వభావాలు నిశ్చేదించుచున్నవను విషయములలో నుతరీత్యా రజస్వల పూర్వము జరిగిన వానికి తగిన గౌరవ ముండునని మాత్రమని నడిచియున్నదిగాని రజస్వల వివాహముల నెచట నిశ్చేదించి యుండలేదు. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న రజస్వల తూర్పు వివాహముల నిట్టి యుద్దేశ్యములతోనే బ్రాహ్మణులనలంబించిరి గ్రహించుట క్రింద నుడువబడిన స్వల్ప విషయములేచాలను. తోచునులు మున్నగు వార్య సంతతులలో వలెనే హిందువులలోగూడ కలుంబ యజమానికి కొంత యధికారముకలదు. మొదట నట్టి యధికారము లతని కధికముగ నుండెను. హిందూ ధర్మశాస్త్ర కారులు కాలక్రమమున వారిలో కొన్నిటిని తగ్గించి మరికొన్నిటిని సవరించిరి. అట్లు శ్రీనివాస గారి మిగిలిన వానిలో కుమార్తె నొకని కిచ్చి పెండ్లి చేయుటకును వధువు నొకని కి పెంపకమునకెప్పుడును గృహ యజమాని కధికార మొనగుటకునుగల యధికారములు గృహ యజమానికి నిలచి యున్నవి. కుమారుడు యుక్తయగుచుండ నెప్పుడువానిని పెంపకమునకెప్పుడు నధికారము తండ్రికి లేదుగాని యుక్తవయస్కురాలైనను గూడ కుమార్తె నొకనికెచ్చి పెండ్లిచేయు నధికారము తండ్రికికలదు. కన్యకలలో రజస్వలగు వయః పరిమితి భిన్నముగ నుండుటచే రజస్వలయైన వెంటనే కన్యకమంచి చెడ్డల నరయకుండ నెవనినో యొకని వరించునెనా యను సందేహమున రజస్వలయైన మూడేండ్ల వరకును గూడ కన్యకు వివాహముచేయు సాన్వతింత్ర్యము తండ్రి కొసగబడినది. పెండ్లిచేయుటలో మతిసరింపకున గూడ కన్యకయొక్క యాననూర్జమునే తండ్రిప్రధానముగా చూడవలయునను భావమేగాని వేరుభావములేదు. రజస్వల తూర్పుము తగినవయసు కన్యాదానము చేసినచో తండ్రితత్వముగలిగి కలుగునని వ్రాయుటలో మించినసంబంధములే చూచుటకు తండ్రికి ప్రోత్సాహము కలిగింప వలయుననియును, అట్టి వివాహము వ్యవధిగానే చేయనిచో వధువు తగిన సంబంధము

కుదురక పోవచ్చుననియునే యుద్దేశ్యంబుబడినది. అయోగ్యుడగు వాని - కన్యకా సౌఖ్యమునకు భంగము కలుగుటను లెక్క చేయకుండ కన్యకనిచ్చి వివాహము చేయువారెవరైనను నందవచ్చుననియే రజస్వల తూర్పుమే వివాహము చేయుట దీనిను బ్రయోగ్యుడ కిచ్చి చేసిన వివాహమువలన ఫలితములేదని యు, పాశునియు, గూడ స్వభావముగలవనిబడినది. ఈరీతిగా ప్రాచీనకాలమున తత్కాలము గుణ్యముగ ధర్మశాస్త్ర కారులు కన్యాసౌఖ్యమునే ప్రధానముగ నెంచుకొని అందులకు వ్యతిరేకముగ తండ్రిలు తమనిరంకుశాధి కారమును వినియోగింప కుండుటకై మునుగు నిబంధనల నేర్పరిచిరి అనుమానియులు పూజ్యులుగారిని ప్రాచీన చరిత్రాభ్యాసకు లెవ్వరును గూడ వారి పరిపాటిప సాహసించురని నేను తలంపను. వారిసన్మానము వ్యాపించినంత కాలమునుగూడ తండ్రిలు కన్యకలక్షేయమునే ప్రధానముగ దాంచి వారివారి యవకాలము లవబట్టి రజస్వలతూర్పుమో పరమవివాహములను చేసి యున్నారు. క్రమక్రమముగ మాతృభావముగు సంస్కృత భాషాభ్యాసమును భావనమార్ప నమును సంఘమున ఊహించినవి. అందువలన స్థితిగతులు మారివి. ప్రజలు జీవనాధారముకొనకు జేతమందలి వేరువేరుభాగముల కేగవలసినవారైరి. కాన నట్లు నుండుజలలలో హెచ్చుమంది మాటలాడుభాషనే అచటివారందరు నభ్యసించుసాగిరి. కాన వారు ప్రధానభాషయగు నంశ్కృతమును పూర్తిగ మరచిపోయిరి. అభాష నెవరో కొద్ది యంతిశాస్త్ర మధ్యస్థిల వారే భాషాప్రణాళి వారే శాస్త్రజ్ఞతైత కానక రైత నూతనభాషయలను ప్రతిపాదింపవారైరి. గాని వీరు ప్రాచీనకాలమందలి సంఘసర్వతలతలల యువారభావమును పూర్తిగ కలవారుగారు. ఈ నవీనశాస్త్ర కారులలో నీ కొందరి కల్పనల నన్నిటిని శాస్త్రములలో చేర్చిరి. రజస్వలతూర్పుము ఆయా సంవత్సరములలో వివాహము చేసిన నాయాధిపతులు కలుగుననియును రజస్వలసంతరము వివాహముచేసిన ఘోరఫలితములకులుగుననియును వీరు వ్రాయు సాహసింబి. ఈనవీనశాస్త్ర కారుల కల్పనలకునప్రధానప్రాచీన శాస్త్రకారులనుద్దేశ్యములు విఫలములగుటసంప్రాప్తమైనదిగలజలలో నెక్కడుమంది స్వభావముగ్రహించ బాలినవారే ముగుటచే వారందరి నవీనశాస్త్ర కారుల నిబంధనల నేరసావహించి యాచరింప సాగిరి. రజస్వల వివాహము లానన్నిన ఘోర పాపము తటస్థించునను భావము ప్రజలజ్ఞానముగా కలిగియుండుటచే నిజీకన స్వకలకు వివాహము లానర్చుటలో తండ్రిలు తమకన్యకల సమపాదములకన్న తమ సమపాదములనే ఎక్కుడుగ చూచుకొనసాగిరి. తత్కారణమున నీ యాచారము బ్రాహ్మణులలో ప్రచులమయ్యెను బ్రాహ్మణులనలంబించుటచే నడియే సరాచారమని తక్కిన వారందరును గూడ భావించసాగిరి. ఈరీతిగా తండ్రిల నిరంకుశాధి కారమునకు శాస్త్ర నిబంధనల తోడ్పడికొన్ని శతాబ్దములలో క్రమముగ ప్రస్తుతిస్థితికి మాటుచేసి నమార్పును గనునించుట కష్టము. ఈమామునొక్క చరిత్రమును మనవారు చక్కగ గ్రహించ బాలకుండుటయే వాటికాసనము నెరుపుటకు ముఖ్యకారణముగ నున్నది. ఈ శాసనము మోదించబడినచో నూతననిబంధన మెన్నియను కలుగదు అనుమానముమాత్రము నివర్తియగును ఈయమానము తీరిన మాత్రమున రజస్వలతూర్పుమే పెండ్లి చేయగల తండ్రికెట్టి నిరోధమును కలుగదుగాని స్వలాభ యినే ప్రధానముగ చూచుకొనక కన్యాభావమే ప్రధానమని తలంచినరజస్వలయగు వరకును వివాహము నిలిపియుండునని తండ్రి ధైర్యముగ నిలిపియుండగలడు.

ప్రస్తుతమందు రజస్వలయైనచో పెండ్లిచేయరాదను భయమున కన్యాదాతలు వరజనకులకు దానులగుట తటస్థించుచున్నది వరజనకులు కన్యదాతలను నీర్విసిపిచేయుచున్నారు. ఈశాసనము మోదించబడినచో నీదారుణము చాలవరకు తొలగిపోగలదు. ఈవరకులగుదురా చారమిటీవల ప్రారంభమైనా నాటికి మితిమీరి అడవిల్లలనగన్న తండ్రిలకు ప్రాణగర్హమై యున్నది. తన కన్యకు రజస్వలకాకి ముందు వివాహము చేయని బోజలములో నెలిలేనిదరకు భయమున కన్యదాతలు రుణముల పాలుకావలసి వచ్చుచున్నది. ప్రాచీనస్మృతికర్తలు కన్యాకులగ్రహణము నిషేధనయు నట్టి వివాహములనుర వివాహములని యు నిరసించియున్నారు అట్టిచో వారి వరకు ల్గుములను మాత్రమెటు లామోదించియుండగలరు! బంగా శాడేశమున నేను వాలతాచేరి యాత్యగ్రుత్వత పురకొల్పితి నట్టి రీతిగల భారత వరకు ల్గుదురా చారమును తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారు శాసన మింతలో చేయబడ గోరకున్నను అనుమానమును తొలగించుటకు మాత్రమే యుద్దేశ్యంబుబడిన యాశాసనము నిరసించుటకు సందేహమునొంద

రాదు. దీనివలన నీవరకులగు దురాచారమునకుగూడ కొంత వరకు నిరోధ మేర్పడుచున్నది.

బ్రాహ్మణులలోనున్న రజస్వల తూర్పు వివాహాచారమువలన రజస్వల వివాహములు దూష్యములని యెంచుత్రమును కలంపగూడదు. అట్లుతలంబుట మనవుదేసిన : ధారణమునకు వ్యతిరేకము కాగలదు. స్త్రీల స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగింపకలదు. స్త్రీలలో కొందరు వివాహము చేసికొననది యును యాభిప్రాయమును కన్యాత్వముననే గడుపునదియును నిధారణ చేసికొనటకు రజస్వలలకువరకును వివాహము మానియుండనచో సిమ్మట వారికి వివాహసంకల్పము కలిగినచో రజస్వల వివాహములు దుష్ప్రయోగము వారికి వివాహము చేసుకొనటకే యవకాశముకలుగదు. స్త్రీలు అవివాహ తిలుగమందు స్వాతంత్ర్యము సహజముగ కలిగియుండుననుగూడ రజస్వల తూర్పువివాహాచారమువలన ప్రతిస్త్రీయును వివాహముచేసికొని తీరవలయునను నిర్బంధ మేర్పడుచున్నది. గాన నట్టిమాచారము సరాచారము కాబాలదు. నేటివర కన్ని వివాహములును అన్ని తరగతులలోను రజస్వలతూర్పుయైజరిగినను వరము జరిగిననుగూడ హిందూలకు సంబంధించినచే యని నడిచియున్నాను. దీనినిగూర్చి శాసనవ్యతిరేకుల యభిప్రాయమేమో తెలియవలసియున్నది. శూద్రులలో నీయారాచారముండుటచే వారల వివాహముతో సంబంధించిన వరకు పూర్వారాచారమేగాని హిందూలవర్తించదని తమ వాద బలమునకు బ్రాహ్మణులనవచ్చుక గాని అంగ శాస్త్రాధిపత్యము లేర్పరుపబడినది మొదలు నేటివరకునుగూడ వారెట్టిభిన్నప్రాయము నెన్నడును కలిగియుండలేదు. శూద్రుల వివాహములు హిందూల ననుసరించియే జరుగుచున్నవిగాన చెల్లదగినవని శాస్త్రాధిపత్యములవారు తలంచుచున్నారేగాని శూద్రులవివాహములు హిందూల ప్రకారము జరుగుటలేదు. పూర్వారాచారముప్రకారమే జరుగుచున్నదని ఎన్నడును తలపబడియుండలేదు. శూద్రులులలోను కొందరు వైశ్యులలోనుగూడ రజస్వల వివాహము లుండుటచే నీనిరోధ మొక్క బ్రాహ్మణులకే గాని ఇతరులకులేదని వ్యతిరేకమనవచ్చును గాని వానికాధార మేమనుప్రశ్న యపుడుకలుగును. బ్రాహ్మణులలో మాత్రము రజస్వల వివాహములు గూడవని యేశాస్త్రయందును విధించబడిలేదు. కాన కన్యాత్వము నకు రజస్వలతూర్పుయని యుద్ధా నియునుగాన రజస్వలాసంతర వివాహములు గూడవనియును కొందరనవచ్చును. కన్యాత్వమున కాయుక్తమే కలదని యొప్పుకొనినను ద్విజులందరిలో గూడ నాయారాచారము సమముగ వర్తించవలెగాన శూద్రులులలోను వైశ్యులలోనుగూడ రజస్వల వివాహములు చెల్లించకుండ పోవలసివచ్చును గాని వారిలో వివాహములు శాస్త్రీయములని యంగీకరింపబడియే యున్నవి. కాన నిట్టి ప్రధానవిషయమున శాసనమొనర్చబడునప్పు డిట్టి యసందర్భ వాదముల నెంతమాత్రమును పరిగణించుట యుక్తముకాదు. ధర్మశాస్త్రకారులు ప్రత్యేకవిధుల నాయామతములవారి కేర్పరచి స్పష్టముగ వ్రాసియున్నారు. మితాతరమున శూద్రుల యందొకటి జారత్వమున పుట్టినకొడుకునకు ప్రత్యేకభాగ ముండవలెనని వారు స్పష్టముగ వ్రాసిరి. కాన ఏతెగలోగాని బ్రాహ్మణులలోగాని రజస్వలాసంతర వివాహములు గూడవని ఎచటనుగూడ విధించబడియుండకుండుటచే వ్యతిరేకుల వాదము చెల్లదగదు. హిందూల ప్రకారము రజస్వల వివాహములు చెల్లు గూడదనినచో ద్విజులందరిలోనుగూడ నవి చెల్లువంద బోవలయునుగాని తక్కిన వారిలోనవి బహుతరములనుండి జరుగుచు శాస్త్రీయములుగ తలంపబడియుండెను గావున బ్రాహ్మణులలో మాత్రమేజరుగకుండుటకు మతిసందర్భమున వారు వానికి తక్కువగౌరవమునాపాదించుటయే కారణము. కొందరివిషయములలో శాసనములు పనిలేదనియును సంఘసంస్కరణమే పనిచేయవలెననియును నుడిచియున్నారు. కానివానిశాసనాధి ప్రాయమును సరిగగను నించినట్లుతోచదు. దీనివలన మతాచారములలో మార్పులేదు. నిర్బంధములేదు కేవలము శాస్త్రాధిపత్య సంబంధముగు సందిగ్ధ నివారణమే యుద్దేశ్యంబుబడినది. అనాదిగా చెల్లదగినదని యంగీకరింపబడిన విషయమున గల సంకయమును తొలగించియనవనవగు దావాలవ్యయములను తొలగించుటకు మాత్రమే యిది యుద్దేశ్యంబుబడినది.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇందన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రచూరమి 600 పుబులు) రీ సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (పోస్టేజితో సహా). ప్రవేశ తునుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

కలయవారు :- గా. హరిసర్వోత్తమశాస్త్రి, ఎం. ఏ., తింతిడిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.

ప్రేమార్జునము.*

[చింతా శంకరదీక్షితులుగారు]

ద్వితీయ ప్రకరణము.

విశ్వనాథమును, నారాయణదాసును, వావిళ్ళుగారు కలుసుకొని భక్తిభక్తిని కొందరును, కాకినాడలో రైలుదిన, కోటికోటికి బండివాళ్ళుగారుని, మధ్యాహ్నము కోటికోటిని తిరిగి. అప్పుడు భోజనముచేసి, మధ్యాహ్నము నానా గోదావరివాటి, ముక్తేశ్వరముమీదుగా, సాయంకాలము నకు, ముత్తూరును, అమలాపురమును తీరిరి. కెన్నకావన యెద్ద వేలకుటరమయ్య, వాగలను గలిసికొని, కూచిమంచి వారి అగ్రహారమున స్వగృహమునకు వారలను దీసికొనిపోయెను భోజనమైనకర్తావతి వాటికిందికితి సంభాషణజరిగెను.

“రమణయ్యగారూ! ఎన్నోదేవిదేవీ హత్యజరిగి! ఆవిడ, యిప్పుడే ఊళ్లోనే ఉందా? సోమయ్యగారు చెప్పిన నన్నారా?”

“ఈకేటికి వారంగోజులైంది. అది ఊళ్లోనేఉంది. సోమయ్యగారిని రాజమహేంద్రవరం తీసుకొనికెళ్ళిం. ఇంకా కేసువిచారణ ప్రారంభించలేదు. విచారణలోజులలో ప్రారంభిస్తారు. పాపంచాలా అమాయకుడవో!”

“నారాయణదాసగారూ! వారికాపురం ఈ అగ్రహారం లోనేనా?”

“ఈ అగ్రహారంలోకాదు ఊళ్లో వాళ్ళ కాపురం బహుశా ప్రక్క సందులో ఉన్నారా.”

“అయ్యో, ఏమిపని చూస్తుంటారు? ఉద్యోగముందా?”

“ఉద్యోగం ఏమీలేదు. వారికి ఊళ్లో 20 ఎకరాలు కొట్టుతోట ఉంది. తోటవ్యవసారం ఆయన స్వయంగానే చూస్తుంటారు. ఆగోజునతోటలోకొట్టుకొకాయ లేమిలేదు అయ్యడానికి క్షణం. నూటయ్యే రూపాయలు సొమ్ము పుచ్చుకొని రాత్రియ్యముద్రాన్ని కంటికి వచ్చాడట. వచ్చిన అగంటలో, ఈ అగంటచా బయలుదేరింది.”

“అయితే, అమ్మకాంతమ్మ వానితోవచ్చి తర్వాత ఏదైనాగాదా పట్టు చెప్పిందా? కొడుకును చంపడాని కుట్రకానం చెప్పుతుంది?”

“కారణమేమి, లేదంటుంది పొలంలో ఏదోప్పున పడి వచ్చినట్లు కనబడకుండానిన్ని, ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి, కొడుకు ఏదో వెంటనేనంటేనే వాడిని తానున్నంటు వసారాలోని కిచ్చుకొని వచ్చి కత్తిరింటిద బలవంతంగాపడవేసి, కొన్ని ముక్కలుచేయడ మాంభించాడనిన్నీ, తర్వాతేనా చేస్తావం భయంకొలిపి, కిచ్చుకొని తానుకూతురొని వచ్చేసిన్నీ, వాడినికొని, అటుక్కలు క్లెవలోపోసి, అటుమీద కెల్లు చున్నప్పుడు వానిని వారందరూ ఇంట్లోకివచ్చారనిచెప్పింది. అటుకు నిచ్చెనక్కమాట నిజమే, నాకళ్ళతో చూచాను. అప్పుడేబాబులో పంచామణివగానికి వెళ్ళాను. జల్లెడపింపి పంటసారాలో వెళ్ళుకొని కూర్చున్నాడు. తమమీద పడ తాడేమో అని చూచువాడూడా బంకసారు కాని, చూపం, సోమయ్య మారుమూటలేదు. బల్లెడమాపించి, ‘నేనే పీడిని చంపానని’ వచ్చినవాళ్ళతో చెప్పాడు”

“అవివరమున్ను ఏమాత్రం ఉంటుందండీ? మనిషి రూపసియేనా? కన్నపులున్నాయా? దగ్గరబందుగు తెవరూ తరూ ఏమిటండీ?”

“పడునీరుకొని యెక్కెంటూయి, అయినకు నుమారు ముద్దెకకెక్కెంటూయి. మనిషి కొంచెం పూసే, కని, చాలా మందిమనిషి అని చెప్తారు.”

“అయితే మీరాకల్లవాడిని చూశారుకదా? చూడక ప్రాయం ఏమిటి? దాతరు ఏమన్నాడు?”

“లోపాయికానిని నాకళ్ళతోచూశాను. అప్పటికి, నాలుగుగుంటల ప్రమా కల్లవాడు చంపబడి యుండవలసింది కంటికి, మేనుండలము చూడడమునకు పోయినప్పుడు, కనబడలేదు, జల్లెడలో గతం అక్కడక్కడ ఎండికన్నదని తెలిసింది నుమారుప్రాయం ఏమిటో చెప్పిస్తారా?”

“నాకేమి బోధపడకుండా ఉంది. దానూ నీయభిప్రాయం మేమిటోయి? సంగతింతా బోధపడినకదా, ఏమి అలాచెప్పిస్తావు?”

“రమణయ్యగారూ! తండ్రిచంపవోలే, కొడుకు కేకలు పెట్టుతుందా? ఇరుగు పొరుగువాళ్ళ కేమైనా విన్నాయా? విన్నాడీ, వాచిని అమాయకదా? అని వాసాతని బ్రష్టించెను.

“ప్రక్కయ్యలు గలవార లేమివివరదని చెప్పినారు. అమ్మకాంతమ్మ కేకలు వేయకనుక, తమకేమి, ఆసంగతి తెలియదని అన్నారు.”

* ప్రస్తుత ప్రకరణము 4-1-15 తేదీన ప్రకటింపబడినది.

“అయితే, కొడుకు మొగం ఏమైనా వికృతంగా ఉందా? లేకపోతే, యెంతో ఉన్నట్టుందా? తర్వాత చూశానన్నారా కాదా? ఆ సంగతి మేము చెప్పగలరా?” అని విశ్వనాథ మడిగెను.

“కళికాంతులన్నీ పోయాయండీ! ముఖాన్ని భయమేమి లేదుకాని, చాలా వికృతంగామార్చు ఉంది”

“ఇరుగు పొరుగువా రెవ్వరి కొంచెం చెప్పగలరా? వినవలసింది ఉంది. మీరు నిష్కారణం శ్రమ ఇస్తూన్నాము.”

“నా యింటికి నాపనిమీద మీరువచ్చినప్పుడు, నాకు శ్రమేమిటండీ! మీకంటేవారు ఎప్పుడు వస్తారు, మా ఇళ్ళకు? విరియింటికి కుడిచేతి ప్రక్కయింట్లో వీరికి ప్రవేశం కంటాలి మకాం. వానికి మున్నె ఏళ్ళుంటాయి. పెళ్ళి పెళ్ళావలూ లేదు. వాడియింట్లో సంగ కనబడని ముసలితల్లి మాత్రం ఉంది. ఎడమచేతి ప్రక్కయింట్లో బ్రాహ్మణులు కాపురం. వాళ్ళింట్లో గంటెకుమం ఉన్నారు. ఆయన వృద్ధుడు. ఏళ్ళ ఏళ్ళుంటాయి. కొడుకు కే ఊళ్ళోనే చదువుకొంటున్నారా. వైదికవృత్తిలో శోజుకొక రూపాయి, కనీసపత్రం, సంపాదిస్తుంటాడు.”

“సరే, ఇప్పుటికి వ్యవహారం సంగతి బాగా వివరించిన దండీ! ఈ ప్రధమార్థ బయలుదేరి, ఒకసారి, అయిల్లు తినికే చేసి క్షేమము. ఇక్కడకు వెలుమూర మంటుందా ఏమిటండీ, వారి యింట్లో?”

“అది మేలు వేగానే ఉంటుందండీ. మేలులోవుగా ఉంటుంది. కొంచెము ప్రాచీనకాల తర్వాత బయలుదేరి కళ్ళ వచ్చును”

“అట్లే కానీయవచ్చును. రెండు మూడు రోజులు కన్న ఉండడానికి వీలులేదండీ. మీరు రమ్మన్నారని వచ్చాము కాని, మా కక్కడ పని లేకుండానే ఉండదు.”

“మీదయ ” అని రమణయ్య వారలద్దెలను, కళ్ళుల పెట్టెచెను.

పంచదార.

“పంచదార” యని చక్కెరకును “పటిక పంచదార” యని కలకంఠకును గుంటూరు మొదలు ఉత్తరమునకుండు తెలుగుదేశమున జరుగు వాడుచుండును. “పంచదార” తత్త్వము తెలిసిన “పటిక పంచదార” యనుము. “పంచదార” యను శబ్దము ప్రాచీనాంధ్ర కావ్యములందుగాని అభినాతన ప్రాభం రచనలందుగాని ప్రయోగపరచునట్లు కనుపడదు. ప్రాచీన న సీతారామచార్యులును ఈ శబ్దమును ప్రయోగముగాని ఆకరముగాని వ్రాసియుండలేదు. పర్యాయ పదము మాత్రము ఇచ్చియున్నారు. ఇది ఏభాషలోనిది అయినది ప్రాచీన నూచించలేదు. సీతారామచార్యులు కైకవేమని సుష్ట ఇచ్చి యున్నారు. అతగా సంస్కృత భవమని వీరి యభిప్రాయముగా నుండును. అట్లయిన వీరికి మాతృకలగు సంస్కృత ప్రాకృత శబ్దములు మృగ్యములగుచున్నవి.

ఆంధ్రనామ నిర్ణయములో నది కన్పడలేదు. వేంకటేశాచార్యులు “కలకంఠ” పర్యాయ పదములన్నివిగాని “పంచదార” లేదు. హంబినిభంటపునం దీశబ్దమున్నది. అయిన లోకనాడుకలో చక్కెరకు కలకంఠము గల భేసు చేయక

... .. న
నాకు కల్పంఠ చక్కెర పంచదార
కంఠచక్కెర మేల్లులకంఠముగ
శక్తిరాఖ్యలగు ... అని పంచించియున్నాను.
శబ్దోత్పత్తి విచారణావసరమున ఈత్రైగంటికవాక్యము ఉపయోగపడదు.

సీతారామచార్యులవారి కైకవేమిక (1878 సం) యందును వారి శబ్దరత్నా కరమునందును ఒకరిరాల జగన్నాథ కవి పండిత చిత్తమైన ఆంధ్ర పద పారిభాషికునందును “పంచదార” శబ్దమున కిది సంబంధపడినట్లు కనుపరిచి యున్నారు.

“పంచదార” తత్త్వము వీరికిని గోచరింక పోయినను “పంచసారము” సంస్కృతములము ననుకరించుచు భృంశంపడియున్నది “పంచసారమునగా అయిదసారములన్న భవమని యభిప్రాయం లేక “పంచానన” శబ్దములోవలె “పంచ” విస్తారమనియన్వయించికొనికొన్నవైన సారము “పంచముకలది యగునా” అని పంచసారముయితోటి. ఈత్రైగంటియనుచుకల బ్ధి యింటుల సారమును నుండునా” అచ్చటయనున వివరము ఇట్టి “పంచదార” ను చూచియుండురా. ఇట్లుపంచసార భూయవ్యమైనచక్కెర వచ్చుటయులేదు. ఎవ్వరును వివరలేదు.

కాంటిట్టి యాహ్వానము సరిగానుండదు. “పంచసారమునకగ మేమిగానున్న నాపాశమైన సంస్కృతవాక్యమున నెప్పుట వైన “పంచసార” శబ్దము ప్రయోగింపబడి యున్నదా? యున్నట్లులేదు.

“మాత్స్యములరు”కు మోక్షమూలరు. “విస్మీలా”కు “విశ్వమూల” గ్రీశిత్తు గిరిభిక్ అనినట్లు ధ్వనిసామ్యముచేత పంచసారమును నొకపదమున్నటుల ఊహించి దానికి “పంచదార” వికృతియనుట హాస్యాస్పదమగు వైద్యనిభంటపుల లోను పంచసారశబ్దమున్నటుల తోచదు “శర్కర” వైద్యములను లోక్యభాషలను భాషాగంధమును వాడె బడి యున్నది.

ఈసందర్భములలో పంచసార మన్యదేశీయముగనుండు నా? యని ఆకాంక్షచేయదగి యున్నది.

హిందూస్థాని భాషలో “పన్నారి” యను నొక పద మున్నది. ఆభాషలోనిది చక్కెరకు బర్యాయపదముగ వాడబడుటలేదు. “పన్నారి” యనగా అంగడిదినసులు, లేక మాలి కల నమ్మువాడు, అని అర్థములు హిందూస్థాని నిభంటపుల లోనున్నవి. పన్నారి పంచదారల సామ్యముంగీకరించిన యెడల సామాన్యముగ “పన్నారి” వస్తువులలో చేసిన చక్కెరకే ఈ శబ్దమేల రూఢిగావలయును అత్యంతకలగవచ్చును. ఇందునకు పంకజము, వనజము, తిమ్మరుడు, వాహుడుకు సవీతి అతిమధురము, నిల్వేది చేసేమేగనుండు శబ్దలమురూఢ్యములె ప్రత్యుత్తరములు. “పంచదార” (చక్కెర) యనదేశమున నొక పురుషులకే దేశాంతరమునండి దిగుమతియగు వస్తువులలో నొక్కటిగా నుండును. ఇది ప్రాచీనకాలమునండి మన దేశమున లేదనటకు ఒక ప్రమాణము కలదు. ఇప్పటికిని వైదిక కార్యములయందు శబ్దముగా నుండువారు దీనిని వాడుటలేదు. బెల్లమునే వాడుదురు. బెల్లమువలె చక్కెరయు నంటుటోరుకుచున్నను సాధారణముగ పల్లెటూరిపురోహితుడుగూడ దేవపూజామయందు “గుడ్డోహారము” నే నేవేదించుచున్నాడు. చక్కెర పెట్టుట లేదు. దాక్షిణాత్యు లిప్పటికిని బహుశః శ్రాద్ధాదులయందు మిరపకాయల వాడక మిరియములనే వాడుచుండురు. మిరప కాయలు విశ్వామిత్ర సృష్టియని చెప్పదురుగదా?

మరియు “పంచదార”కు నజాతీయమగు “కలకంఠ”ను హిందూస్థానిలో “చీస్” యనియు “మిక్రీ” యనియుం తెప్పదురు. చీనానుండి వచ్చిన దగుటచే “చీస్” అయినది. “మిక్రీ” అనగా ఈ జిప్స. ప్రాంతముల నుండి వచ్చినదగుటచే “మిక్రీ” అయినది. అటులనే ఈ చక్కెరయు ప్రారంభదేశలోదేశాంతరములనండి వచ్చిన అంగడిదినసులలో పన్నారియని వేక్కొనబడి యుండవచ్చును. క్రమక్రమముగ “పంచదార” అయియుండవచ్చును. మందులకు కావలసినవస్తువులను అంగడిదినసులను వాడుకకలము. మనదేశమునకు నితర దేశములనుండి వచ్చినవస్తువుల నేకము లాయాదేశవాసులుల తోనైత్యవహరింపబడుచున్నవి. గిరిపండ్లు, బత్తాయి నారింజ, నుడిలాకచెల్లి, గోవా, బనానాశితరటిపండ్లు, ఇంగ్లీషుకము లోనగునవి యెన్నియోగలవు. వానినిగురించి మరియొకసారి ముచ్చటించవచ్చును. పంచదార నన్యదేశీయముచేయ నుద్యమించినను బర్యవసానమున మనదిగానే కనుపడుచున్నది. ఏల యనగా “పన్నారి” యనుశబ్దము “పణ్య” పదముయొక్కయు, న్య=నరయను భాతువుయొక్కయు సంయోగమునక గలిగిన వికృతియని ఒక హిందుస్థానినిభంటపుననున్నది. “పంచదార” మాధుర్యము నన్నయూహ్యోపయగరు కాబోలు. హంబినిశితి కృతికర్త ప్రభుమాత్యసమున నొకయునతని “బారసత్వీతికి పంచదార” కేసియున్నాడు.

అమేయమగు సంస్కృతాంధ్ర భాషా సాహిత్యము గల మహాపండితులు మన యాంధ్రదేశమున నున్నారు. కాని భాషాంధ్ర పరిజ్ఞానము లేమిచే వాటిట్టి చిన్న పూనుకొనుటలేదు. విజ్ఞాన సృష్టకావలను, ఆంధ్రసాహిత్యపారిషదులును, నిట్టిచిన్నకుప క్రమింపవలెను. మన దేశభాషలలో నన్యదేశీయములు మారుజేమములతో ననేకములున్నవి. అభినవనై ఘంటికులవీసిని కనపెట్టి శబ్దోత్పత్తి క్రమమును తెలుపుచుండవలెను. వేదమునందును సంస్కృతేతరపదము లున్నట్లు వైరుక్తములు చెప్పియున్నారు. అట్లుండ భాక్యభాషల విషయమెంత?

ఈ వ్యాసమునందలి విషయము తిప్పే గా నున్న యెడల ప్రాజ్ఞులు నకరించవలెను. విజ్ఞానజీవర్య ప్రారంభించి యింగ్లీషులవలె తెలుగులోని ప్రతిశబ్దమునకును బర్యత్రమా వ్రాయ నుద్యమించుటకుం చేరణముగ నీ చిన్న వ్యాసము సాఫాసింపబడినది.

వ్యాసముని ఉద్దేశముగారి వ్యాసము.

తాంత్రిక ప్రాక్రమణ సృష్టివిధానము

కలకత్తా నగరమునందు ప్రత్యక్షగ్రంథాలయము యొక్క ద్వితీయపుష్కర కర్ణాచార్యుల సందర్శనమున వంగరాష్ట్రము పాలకులగు శ్రీయుత కౌశ్యంబుదొరగారి యాజమాన్యమున జరిగినసభయందు తాంత్రిక ప్రాక్రమణ సృష్టివిధానమునుగూర్చి శ్రీయుత ఉద్దేశపుదొరగారు చదివిన వ్యాసము యొక్క సారాంశము.

ముఖ్యభావద్యయము.

సృష్టివిషయమున నే సిద్ధాంతమును వివరించు గదగి నను చెందుముఖ్యభావములు వ్యక్తముచున్నవి. అవి కూట సము, భావము, నిర్వికారము, వికారము, ఏకత్వము, బహుత్వము, అనుభవీయముననున్నవి. నిత్యత్వము, అజన్యము, బ్రహ్మ లేక అత్యయోక్త్యుత్పరూపము. ఈయాత్యయోక్త్యుత్పదనంతర పరిణామము మూలప్రకృతి. దీనినే స్వభావాదులు, సహజ మందరు, స్పందనము, ప్రత్యక్షములేక చేప్తయనునది. యితీవలె సిద్ధాంతము. చిన్నాల్పప్రకృతుల స్పందనమే ప్రపంచోత్పత్తి, హేతువు. ఆకాశమున నేకపదార్థముయొక్క స్పందనమువలన సంకల్ప కార్యములగు వివిధాకృతులే మాయాస్వరూపమున నర్జయితో నితీవలె వాక్యాత్మ సిద్ధాంతముల పరితీతముల పదార్థము "మాయ" అనునదిగా రూపించిరి. స్పందనమునది భారత వర్షమండల భారతవర్షముగా వచ్చు ప్రాచీన సిద్ధాంతమై యున్నది మూలప్రకృతియందలి ప్రాథమిక ప్రత్యక్షము లేక స్పందనము వలన వివిధాకృతులే ప్రపంచ మగుచున్నది. అత్యయోక్త్యుత్పరూపములగు నేకతాభావమునకు న్యూనత గలగక యీ వాచాత్మ్యమెట్లు సిద్ధించునా? యనప్రశ్న గలుగుచున్నది.

సాంఖ్య తత్వము.

ప్రకృతిపురుషులకు తెలుకొనియున్న నిత్యత్వము వారో పించు సాంఖ్యతత్వముగూర్చి యీసందర్భమున స్థావరపులాక వ్యాసముగాఁ జెప్పించి యుపన్యాసములు సులభతమంబగు నీ ద్వైతవాదమువిడిచి కాంకరముగు నద్వైతమును బ్రశంసింపఁ గడగి యిట్లనిరి. సద్వస్తు వొక్కటియేయనియు, మాయ అను నది అవస్తువనియు నిగూఢి యీశ్వరసంబంధముగాని శక్తిసం బంధముగాని కావచ్చుననియు, నద్వైతము ప్రతిపాదించు చున్నది.

తాంత్రికదర్శన సిద్ధాంతము.

తా వివరించు నీతాంత్రికసిద్ధాంతము ద్వైతాద్వైత ములకు మధ్యస్థమైయున్నదనిరి. తుల్యవత్సంతమందు శివుఁ డిట్లు నుడివెను. లోకమండఁ గొంద అద్వైతవాదులు; మఱి కొందఱు ద్వైతవాదులు. ద్వైతము నద్వైతమునుగాని నా సత్సిద్ధాంతమును సుభయులు నెఱుంగరు. ప్రకృతిని స్వాత్మము మైన యచిరుగా నంగీకరింపమిచేఁ దాంత్రికము ద్వైతవాదము గాదు. ప్రకృతి ప్రసవించితమగు ప్రపంచము మాయయైనను బ్రకృతి అవస్తువుగాదనుటచే శంకరమతముతో నీతాంత్రికము భేదించుచున్నది. ఈతాంత్రికము పురుషుడు, ప్రకృతి, అను నీద్వికమునకు నేకత్వమునుఁజేసి సాంఖ్యాయనద్వైతమునకు సంకలనము సిద్ధింపజేయుచున్నది. ఈవిన్నామే, అర్ధవారీశ్వ రుడు, శివశక్తి.

శక్తినిర్వచనము.

స్పందనము, పరిణామము, తత్వోత్పత్తి కృత్యమును త్రిగుణాత్మకముతోడి మూలప్రకృతి విషయమును భావములు మున్నగువాని సందర్భమున నీతాంత్రీకము సాంఖ్యభిప్రాయ మునే యనునదియను. ఇందుకుఁ గారణమైన శక్తి నిత్యమే గాని యచిరుగాదు. కాని శివుఁడు నై శక్తి నచిరుగా భావించునటులునేయు సామర్థ్యము శక్తికి గలదు. ఈ సం దర్భ మెఱింగినఁ బ్రాచీనతమంబు లగు మతముల వారి లో నొకరగు కాశ్యపములు భౌతికసహజాధార్యుల లను నవివేక వాదమున కెడమిండును. ప్రపంచ సృష్టి నితీ లయ కారక మగు దైవిక బలమున న్యాయుగల 'శక్' ధాతువు నుండి యుత్పన్నమగు 'శక్తి' శక్తార్థ విచార మించుక నానై నొన ర్చెను. ఈ తాంత్రికమతానుసారముగా బలము, తదగ్రస్తాత యగు నీశ్వరుడు నొకటియే. శివశక్తుల కభేదము. శివుఁడు బ్రహ్మమే. శక్తియు బ్రహ్మమే. మొదటిది, అతీతము. అమే యము. రెండవది, శివశక్తిరూపకమైన బ్రహ్మము యొక్క అంతర్భావన. శక్తి కార్యవిభావనయై జనని యగుచున్నది. శివుఁడు కార్యవిభావకుడై జనకుఁ డగుచున్నాడు. హిందూ గృహిణికి బరాధీనము నిసర్గ మను కొందఱు సిద్ధాంతమున కారథముగా భారతీయ విగ్రహోత్సంగ గత

మైన యల్ప శ్రీవిగ్రహమువంటి దానిగా శక్తిని భావించ రాదు. ఆమె ఈశ్వరు నాశ్రయించి యుండు సహధర్మ చారిణిగాదు. ఆమె శక్తియై లోకజనఃస్యై యీశ్వరత్వము గలిగియున్న దిగుణనిర్గుణాత్మకమై మాయాశక్తిచిచ్ఛక్తి మునై తేజఃబలమున్నది.

శక్తి విశ్వప్రాచుర్యము

విశ్వ జనని యైన శక్తియొక్క స్వభావము నిట్లు నిర్వచించి వ్యాస మూర్తుల గురవొరగారు శక్తియొక్క విశ్వప్రాచుర్యమునుగూర్చిన యాభాషియిక నుపక మించిరి కాశ్మీరమును సుప్రసిద్ధతాంత్రిక కలాభిజ్ఞుడగు నభినవగుప్తగారి గురవపులు, ఉత్పాదాచార్యులవారు పదునొ కొండవ శతాబ్దమున రచించిన భారతాచార్యమును మాతృకగాఁ గొని వారీవిషయము ను పన్యసిం చిరి. వారి వ్యాసమునం బ్రధానాంశమైన యీవిషయమును సంగ్రహముగా నిందు బొందుపఱచెదము.

శక్తిస్వరూపః పరిణామావస్థ

నిష్కల శివస్థితియగు న ఘనావస్థను గూర్చి యిందుక ముచ్చటించి, శివుఁడెట్లు కలాసహితుడై సృష్ట్యుత్పత్తులు ఁ దైనదియు సంక్షేపముగావాక్యచి, తంత్రములు తదితరతాత్త్రములు బోధించునీతి నదృష్టపృష్టి సిద్ధాంతము నుపపాదించుటను, కలాశబ్దమును, నాదోరగాదు విశేషింపఁచసాగిరి. కలయే సాంఖ్యులమతమున మూలప్రకృ తియు, వేదాంత దర్శనానుసారముగా నవిద్యయు, తైవ తాంత్రిక సిద్ధాంతప్రకారము శక్తియు, నైయున్నది. శీవుల కర్మ, సృష్టిప్రవృత్తికి సమవాయకారణమును సిద్ధాంతమే యీ కడపటిదియై యున్నది. శీవప్రవృత్త్యంతరము కర్మబీజాంతర్గ తమైయున్నది. కర్మ పరివర్తమైనపుడు సృష్ట్యుత్పత్తినిహింసృఖ నూచకములగు నామాంతరములతోడి యీశ్వరావస్థ ప్రాప్తి చును. అప్పుడు సద్భవపరిణామమున తాంత్రికవై శేషికమగు వికాసము సంభవించును. ఇదియొకవిధమగు వివర్తమైయున్నది. వాస్తవమున నానందమయకోశమందే వికారమును లేమిచే వికాస మాభాసమాత్రమై యున్నది. కలాసహితుడగు శివునియందు శుద్ధమై సుప్రసన్నస్థితినుండు శక్తి యీశ్వరియం దుడయించెనందురు. ఇదియే సత్యగుణప్రదర్శకమైన శక్తియొక్క వ్యక్తిపరిణామమునకుఁ బ్రథమావస్థగానున్నది. దీనినే పరమా కాళావస్థయందురు. అప్పుడు నాదముపాదగట్టు. మఱియు రాజ సముదయించి శక్తికి వేటొక వ్యక్తిపరిణామావస్థ గలుగును. ఇదియే యక్షరావస్థ. ఆ పు డీ శ్వరుఁడు తమోధికృతుడై ఘనీభూతుఁ డగుచు న్నాడు. ఈ పరిణామము పరచించుచు నీయు నవ్యక్తావస్థయనియు ననఁ బడును. ఈ యొత్పన్న మిందువుక మహాఽష్టు, బ్రహ్మ పురుష, లేక దేవియని వివిధ నామములు గలవు. అవిభక్త సంయోగస్థితినుండు బీజద్యయ గర్భితమైన మాపాదకముతో నీ బిందువును బోల్చురు. ఇదియే శివశక్తులును వాని నావరించు మాయయునై యున్నవి. ఈ బిందుచే విరళించి, బిందు, బీజ, నాదములుగాఁ గాని, శివుఁడు, శక్తి, శివశక్తులుగాఁ గాని, త్రిగుణాత్మకమై చూపట్టుచున్నది. ఇచ్చాజ్ఞాన క్రియలను మూఁడు శక్తులని యెయున్నవి. సమస్త మంత్రములకును మూలాధార మై యున్నతమగు కామకళయే యిదియైయున్నది. సకల శివుఁడు, శక్తి, నాద, మఁదించు, విందు, బీజ, నాదమకనవి శక్తియొక్క సప్రాసక్తలు. ఓమకు ప్రణవ మంత్రముయొక్క సప్ర విభాగములనై యీశ్వర సృష్టియందలి శబ్ద బ్రహ్మ ముగా నేర్పడుచున్నది.

సృష్టి నిర్వచనము.

శబ్ద బ్రహ్మముయొక్క భాగములగు నీ కత్తుల స్వభా వమును గూర్చి కొంత మచ్చించి ఉద్దేశపు వ్యాసముని, సమస్త శబ్ద శక్తులగు శంఖ మొదలు బ్రహ్మవఱకుగల వడ్డిగత్యముల యర్థ సృష్టినిగూర్చియిదేవిధముగానిరూపించిరి. ఈపరబిందుభే దవివరణముననే పరోక్ష ప్రపంచమనఁబడు నిమిత్తకారణమై సమగ్రమగు శబ్దమండనని దొరగా రనునదియిది. ఈశక్తార్థ ముల సమగ్రత్వమున నదృశ్యప్రపంచ మేర్పడుచున్నది. గ్రీకు భాషలోని 'లాగాస' నుదాహరణ నీశక్తార్థము సంపుక్తమై యున్నది. శబ్దకారణముగానైన శబ్దబ్రహ్మమేలేక బ్రహ్మమే సమస్త వ్యక్తులయందలి ప్రవస్థమైయున్నది. ఈశక్తార్థములకే వేదాంతపరిణామయను నామరూపములనిపేర్చు. ఈ శక్తార్థ మునందేయే మగ్యమును హిరణ్యగర్భనాదము, విరాజ్నాద ములేక, నైఖిరి కలుగుచున్నవి. శబ్దమనగా దైవికశబ్దమని యర్థముగాదు. ఈదైవికశబ్దము తామసికాహంకార పరిణామ మగు నూత్నోకాశతత్వమైయున్నది. ప్రపంచానుభవ సిద్ధ మగునాధ్యాత్మిక విచారఫలముగా నేర్పడిన తత్వములకుఁ

గారణముగు ననభూతపరిణామపురు గలుగుచున్నది. దొర గా రుదాహరించిన కొన్ని విశేషములు తాంత్రిక ముపపాదించుచున్నను ప్రత్యక్షపరిణామ ము సాం ఖ్యము సరణి ముగాని వేదాంతవిధానము గాదు. భూతముల విఃఫలం యోగముల నీమూల ప్రపంచమేర్పడునను నంతవఱకు యోగిక సృష్టిలేక సాంఖ్యవా మానాదితముగాఁ దుదకునిట్ల యిందిరి. శివసంహారము.

హిందూతాత్త్రములనొండొంటికి నవివాభావ సంబం ధముగలదనియు, ఆయాతాత్త్రమై వై శేషికములు తత్కారణుల యుద్దిష్టార్థ భిన్నత్వ కారణములనియు, నుడివి, శంకరులు భ్వానకాండము ప్రధానముగా గ్రహించిననియు, తంత్రమాచర ణీయమైన సాధన తాత్త్రమై యుపాసకమాడను బోధించునని యు, నిందు వివిధవిషయములు కొంతవఱకు తాస్త్రాంతర ప్రమాణములు గలవియు నుపపాదితములనియు, సమస్తీకి ననన్యముగు విధానముగలిగి, పారిభాషా విశిష్టమై యీతాం త్రిక దర్శనమున్నదనియు, ననువదించుచు దొరగారువిరమించిరి.

సులభముగా విశేషద్రవ్య మార్జించుమార్గము.

మోటారుబండ్ల నడుపుటను, వానిని బాగుచేయుగలుగు తరిపీయదు నిచ్చుటను, మోటారుకార్యుగాని, నైజిల్లుగాని ఎట్లునడుచునో, యేయేభాగములు యేయేపనులనుచేయునో, నడుపునపుడు వానిని స్వాధీనములో యెట్లెట్లుంచుకొనవల యునో, యీ యంశములెల్ల ఆ భాష సత్కార్య క్షమగా నేర్పించు పాఠశాలకలదు. జనవరి నెల 31 తేది లోపుగాదర భాషు ఎట్లుకొనువారికి మాత్రము చోటుదొరకగలదు. చెందు మాసములకాలములో మోటారు బండ్లయొక్క యంత్రనిర్మాణమును భాషముగ గ్రహించునట్లుచేసి ధారాళముగ కార్యున నడుపుశక్తిని కలుగజేసి యోగ్యతాపత్రికలు అనగా గవర్న మెంటు సర్టిఫికెట్లు నిచ్చి పంపివేయుచుదురు. ఈ పై నుదహ రించిన అంశములు ఒక్క యింగ్లీషు తెలిసినట్టివారికే గాక తదితరులకు కూడ అవగాహనెలగు తెలిసిన వాగ్దయినను చేర వచ్చును. ఈ క్రింద నుదహరించు వారికి వ్రాసికొనుడు.

గ్యాల్లీ లండన్ కో.

149, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మాండపురాణము.

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసముని విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిసది? ఏయేపనుయ ముల నెట్టి పరిణామములఁ బొందినది? మనుజులస్థితి మొదలు నెట్లుండే? తులభేదములేకలిగిన? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు నొందె? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రం? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు సమస్తముగ వివరింపబడియున్నవి. పరశురామచరిత్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపురాదు. ముద్దిబలముచే బ్రపంచ నిర్మితములు ముండెట్లుండెనని యూహించి నీరపఱచిన విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గోప్యవారి గ్రంథమునై మంచియభిప్రాయము నిచ్చియున్నాదు. శైలిగుల సులభము. మంచికాగితములనై ముద్రింపఁబడి నిండు క్యాలికో డ్రైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు నెల 4-0-0 అత్యు త్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణు వేతే. వలయువారి చిరునామాత వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, తెలుగుపండితుడు, మున్యనిపత వ్రాసుకొలు, కడప.

ఆంధ్రనాటకములు.

ఆంధ్రనాటక పితామహుండగు బల్లారి, ధర్మ వరం. రామకృష్ణమాచార్యుల వారిచే రచియించ బడిన ఆంధ్రనాటక రత్నమాలా గ్రంథములు.

- 1. చిత్రనయము. (2) వివాదసారంగధర. (3) పాదుకాపట్టాభిషేకము. (4) సావిత్రిచిత్రాశ్వనాటకము. (5) ప్రహ్లాదనాటకము. (6) ప్రమీళాస్థు నీయము. ధర్మప్రతి 1-కి రు 1-0-0 మాత్రమే. అనేకనాటకముల ఉత్తరరంగములు ప్రతి 1-కి 0-4-0 కలయునా క్రింది అడ్రస్సులకువ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును. రమావిలాసముద్రాక్షరశాల, బల్లారి.

యం. నరసయ్య. "మారుతి నివాసం," 25, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ వీధి, మద్రాసు. ఆశ్వినీ అండుకంపెనీ, బ్రాహ్మణే మద్రాసు. మూర్తి అండుకంపెనీ, తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు

పోస్టేజీ సహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—నడవటచే
మలనానానాము నెలక జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుచేలివీయున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపబడును.

చాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయును.

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
ఆతంక నిగ్రహ ఔషధాలయము,
22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నూతన రోమసంజూఠి.

బేగం సాహి సావ్.

ఈనూతన రోమ సంజూఠి
ఒకతూరి ఉపయోగించుట
తలని జేసామందలి యే
కొగమునయుండు రోమ
మును చెడుపులేక ఘట్టము
వాడ యెటువంటి మచ్చ
అలేకయును వా ధలేక
యును నివర్తించును.
చెరువుయొక్క శుభ్రత
పైవ రంగును కాంతిని
బోగొట్టక చేయు (సావ్)
ఇది ఒకటే.

కల 8 బిల్లు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణా
8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలుకర్చు 6-6-0
పలయువారు:—ఆర్. వి. పండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బందనపేటి మదరాసు.

చక్కని నువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహారు (ఓజిస్టర్)

అనుప్రాశ్నియుల కుశ్చేకింపబడిన ఆత్మపయోగింపవలయును.
నువోహరమయినది, నువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యుండునది, వీరవర్మరాజుని కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
జేయబడినది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడ
లేదు చేయియేమిదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
జాతుల జేసికొనినయెడల నువాసనలతోగూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన నేయిరకముల
పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మయొక్క నువాసన సుఖవిం
చుటయు ఆటోదిల్ బహారు ఇ వ్య వ ని మీదగిరనున్న
సాఫ్ట్ పరు నడుగవలయును. వారితావున లేదేని మాకు వ్రా
యును. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్రొత్త ఆత్మగల పెద్దసయిబుడ్డి 2-0-0. ఈయత్మలలో
మరిగెట్టుబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్టలు డబ్బా 1-కి
0-0-0 వి. పి. ఖర్చుకొనువారే భరించవలయును.
హాలు ఏజెంట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కంపెనీ కంపెనీ,
155, జామా నసిరు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏజెంట్లు:— మోహత పురుషోత్తం మూర్తి.
నెం. 29, నైనాబాదురోడ్డు ప్లవరుబాదుసమీపం, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్నిరకముల
కట్టాపులను మదరాసు రాజధానిలో అన్ని కంపెనీలకన్న
మాకం వెని గొప్పదియు, సమృద్ధిమయినదియు నయ్యున్నది.
ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభారతదారు
లకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.
సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

గమనింపును.
No 10 (detachable)
(కట్టముగల, కట్టము
లేని) 2 బర్చరులు
సహ యివ్వబడును.
ఈరు బర్చరులందు
నట్టి యువ్యోగియు
లకు కడు ముఖ్యము.
టికెట్ పెట్టె చూడండి
నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది
నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టికెట్ పెట్టె సహ కల రు 8.
నెం. 200 సాకెట్ స్టాంప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడు
బిరియు టికెట్ పెట్టె సహ కల రు. 5-8-0
కే ఎస్. పి. వీ. జీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు,
నర్తకులకు ప్రత్యేక పుధరలు యివ్వబడును.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయివుల సంహరించునది.

ఇది శుభ్రపు పుష్పము, కడుపునొప్పి, ప్రక్క
నొప్పి, రొమ్మనొప్పి, పులితేవులు, మలబంధము,
కడుపుకోమట, జ్వర, ప్రేగులబిరుదు, అరుచి,
గుండెగిడ్డి, వీలని గుండె ఆకలిని, ఆరోగ్యమును
తప్పక గలుగజేయును. లేని యెడల ఖరీదు
తీర్చి పంపగలము.

ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజీనా 0-8-0.

బజజీయార్లకు 4 అర్థజాబిత్యలకు మాడిరిపంపబడును.

చింతామణి, నాయనల్లిమండి కా. వెంకట్రాయప్పగ
లిల్లు వ్రాయుచున్నార:— తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును నేపించితిని. ఇప్పుడు మూడుపాళ్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాటువ్యాధి నిలిలియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.

“లవంగామృతం” 24, నమ్మాళ్వార్ల వీధి, మదరాస్.

22. వన్నెగల (సవరము) బంగారు.

(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర

1కి సవరము యెత్తు

వెల రు. 30-8-0.

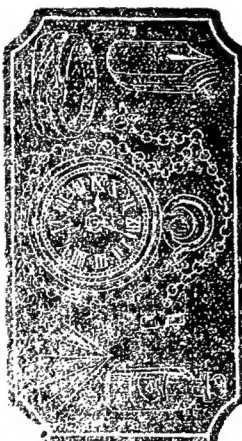
మతియునిధములగు బంగారునగలు, వెండినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, ముగ్గుననది ఈకింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
దొరకును. కోగువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగా పంపబడును.
సదరక ఇండియా జూరల్లెర్ మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
487, టంకనాలవీధి, సామలకావలపేట, మదరాసు.

The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madras.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి 2-14-0.

6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బల్లిష్టమైన లీవర్
పనితోలేక వాజ్యమైన యంత
సామానులతో తయారై యిప్పుడే
నూతనముగావచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరి
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగుల సుందర
మైనది దీని 6 బహుమతుల వివరం.
1. వాజ్యమైన చేతిగడ్డ, 2. పనిశ
మైన అర్చనీసా, 3. సగ్నాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గొలుగు, 5. వివిధమైన స్త్రీలొద్ద
6. దిక్కులుచూపెడు కంపోసు.

దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,

నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యరు నందు, మదరాసు.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు.

లిలా లేక ను రేంద్రనగరములో— ఇందు శ్రీల మనోహర

ర్యము చాపల్యాదిగుణములు కర్ణింపబడినది. రు. 1 0 0

యశోధర—ఇం దొకనూడుగి తన మగనివేలెంల యనురాగ

మనకై పడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థివీరయ్యను 0-12-0

మనోరమ—మగడు తటలేని రాక్షసునివద్ద జీవకొన త

సామర్థ్యముచే బడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0

జగదేకరంభ— అన్నకై ఒడరానిపాట్లుపడి యున్న తస్థివీర

య్య సామర్థ్యవతి కథ అ. 0-10-0

సహోదరవాంఛ— తమ్మునకు బుల్లితేక కలహించినను

అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0

అత్తలారాబిమ్మను కోర్కెనికోడండ్రవలలాడుము.—

అత్తలు కోడండ్రు వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0

పల్నాటివీరచరిత్రము:— మహాకవిశివాధిపతీతిము. అక్కిరాజు

ఉమాకాంతముగారి ఉపోద్ఘాతముతో కూడినది 1-0-0

వలయువారు:— కల్లెక్టర్ బుక్ డిపో,

6, వెంకటేశ్వర శ్రీవీధి, సామలకావలపేట, మదరాస్.

చుంచినయెడల! తనవేల ఖర్చుపడినది!! తనక దొలుకవు!!

ఈపంచలు కొనుపారికి, పంచ 1-కి అత్తలారాబిమ్మను

కోర్కెని కోడండ్రువలలాడుము అను గ్రంథముకంటే ఇశాను.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున

పంచలం ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! కృంగారమున్న

జాగరికతయన్నగల మేలైనజపాన్

పట్టుపంచలు పండుగదినముల అ. 1

దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించిపది

పోగా మిగతకొద్ది పంచలెమ్మగిడి

యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, కచ్చు,

ఆకుపచ్చ, రోహ, మేళుకర్పం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ

నీయమైనవి, త్వరపడుడు.

5కి మారనిదివిన్ని 2కి మార తెడబుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0

పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనుపారికి తపాలఖర్చులు ఇశాం

టి. సీతారామ మొదలియార్,

8, కందప్ప మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

పి. యక. సింహ అందు కంపెనీ,
26, ఆదియప్పనాయనివీధి, మద్రాసు.

సం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యరు నందు, మదరాసు.

కుష్టుకు మందు.

ఇది చర్మముచుప్పు గా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లిక్ర్రాగుటకు మందు

వాగవల్లిక్ర్రైలము వైచూతకు మందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.